

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА НОВИ ГРАД
НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ**

Петра Кочића бр. 2, 79220 Нови Град • телефон: +387 52 720 900 • факс: +387 52 720 901

**ИЗВЈЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ РЕВИДИРАНЕ СТРАТЕГИЈЕ
ИНТЕГРИСАНОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ НОВИ ГРАД ЗА 2023.ГОДИНУ**

Јули, 2024.г

САДРЖАЈ

1. Увод.....	2
2. Напредак у реализацији стратешких циљева и приоритета.....	3
2.1. Стратешки циљ 1: Конкурентна локална економија кроз интензивирање производње и повећање запослености.....	4
2.2. Стратешки циљ 2: Побољшан квалитет живота свих грађана и стварање друштва једнаких могућности.....	10
2.3. Стратешки циљ 3: Очувана животна средина уз рационално коришћење природних ресурса и унапријеђену енергетску ефикасност.....	15
3. Преглед напретка у реализацији мјера, у складу са постављеним индикаторима.....	20
4. Преглед планираних и остварених финансијских средстава	25
5. Закључци и препоруке.....	29

1. Увод

Стратегија развоја Општине Нови Град за период 2017-2026. године (у даљем тексту: Стратегија) је кључни стратешко-плански документ Општине, који је усвојен од стране Скупштине општине 28.03.2017. године (Службени Гласник Општине Нови Град број 4/17).

Имајући у виду да се 2021. године завршио петогодишњи циклус имплементације Стратегије и да је истекао плански период секторских планова, Општинско руководство је одлучило да током 2021/2022. године проведе процес ревизије Стратегије развоја општине Нови Град, те дефинише нови плански оквир за период од 2023.-2026. године. Након доношења Закона о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској (Службени гласник Републике Српске, број: 63/21), Уредбе о стратешким документима у Републици Српској (Службени гласник Републике Српске, број: 94/21) и Уредбе о спроведбеним документима у Републици Српској (Службени гласник Републике Српске, број: 8/22), у процесу ревизије Стратегије је извршено ажурирање саме Стратегије, као и њено усклађивање са одредбама новог регулаторног оквира.

Скупштина општине Нови Град је усвојила Ревидирану стратегију развоја општине Нови Град за период 2023. – 2026. године (у даљем тексту: Ревидирана стратегија) дана 27.03.2023.године доношењем Закључка број 02-022-34/23 (Службени гласник општине Нови Град, број 03/23), што је дало основ и подлогу за израду обавезних пратећих спроведбених докумената, прије свега Акционог плана за спровођење стратешког документа и Годишњег извјештаја о спровођењу стратешког документа.

За први трогодишњи плански циклус (2023-2025) Акциони план се припремао непосредно након израде и усвајања Ревидиране стратегије, а исти је, у складу са чланом 26. тачка 5. Закона о о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској, донио Начелник општине 11.05.2023.године (Акциони план за спровођење Ревидиране стратегије развоја општине Нови Град за период од 2023-2025.године, број: 01-052-203/23).

Извјештај о спровођењу Ревидиране стратегије интегрисаног развоја општине Нови Град за 2023.годину (у даљем тексту: Извјештај за 2023.годину) израђен је на основу Акционог плана за спровођење Ревидиране стратегије развоја општине Нови Град за период од 2023-2025.године, а према члану 27. тачка 4. Годишњи извјештаји о спровођењу стратешких докумената се достављају Скупштини општине на разматрање и усвајање. Наведени извјештај представља осми по реду извјештај који прати показатеље задане Стратегијом развоја за период од 2017-2026.године. У претходном периоду реализације Стратегије, Скупштина општине Нови Град разматрала је и усвојила сљедеће извјештаје:

1. Извјештај о остварењу годишњег плана имплементације Стратегије интегрисаног развоја општине Нови Град за 2017.годину, Закључак број 02-022-89/18 од 30.05.2018.године,
2. Извјештај о реализацији Стратегије интегрисаног развоја општине Нови Град за 2018.годину, Закључак број 02-022-57/19 од 30.05.2019.године,
3. Извјештај о реализацији Стратегије интегрисаног развоја општине Нови Град за 2019.годину, Закључак број 02-022-56/20 од 25.06.2020.године,
4. Извјештај о реализацији Стратегије интегрисаног развоја општине Нови Град за 2020.годину, Закључак број 02-022-150/21 од 02.07.2021.године,
5. Извјештај о средњорочној евалуацији Стратегије развоја општине Нови Град за период евалуације од 2017-2021.године, Закључак број: 02-022-153/21 од 02.07.2021.године,
6. Извјештај о реализацији Стратегије интегрисаног развоја општине Нови Град за 2021.годину, Закључак број 02-022-82/22 од 04.10.2022.године.
7. Извјештај о реализацији Стратегије интегрисаног развоја општине Нови Град за 2022.годину, Закључак број 02-022-72/23 од 12.09.2023.године.

Циљ овог извјештаја је да на једноставан и јасан начин представи резултате имплементације Ревидиране стратегије за 2023.годину. Његова сврха је, такође, да информише и покрене све битне актере на додатну мотивацију и размишљање о доприносу у свом раду као и у доношењу одлука о стратешким приоритетима и оперативним циљевима у наредним годинама.

Садржај и обавезни елементи Извјештаја за 2023.годину прописани су Уредбом о спроведбеним документима у Републици Српској, а носилац израде овог извјештаја је Одсјек за

управљање развојем, који у општини Нови Град обавља функцију јединице за управљање развојем. Извјештај за 2023.годину је припремљен у сарадњи са свим унутрашњим организационим јединицама општинске управе, а сви начелници одјељења и шефови одсјека у Општинској управи учествују у процесима управљања развојем општине (планирање, припрема, имплементација) и осигуравају сарадњу службе којом руководе.

Подаци који су коришћени приликом израде Извјештаја за 2023.годину прикупљани су континуирано од релевантних организационих јединица општинске управе, одговорних за реализацију и праћење имплементације пројеката, као и од релевантних екстерних партнера, односно јавних установа и предузећа која су дефинисана као носиоци имплементације одређених стратешких пројеката, те су кориштени и подаци званичних извора (домаће статистичке институције, извјештаји и сл.) као и подаци са којима Одсјек за управљање развојем располаже и које је прикупио у непосредним контактима са надлежним институцијама.

2. Напредак у реализацији стратешких циљева и приоритета

Визија развоја општине Нови Град: „Нови Град до 2026. године: Нова улагања, јединствени доживљаји и здрава средина!“, у планском периоду од 2023.-2026.године оствариће се кроз реализацију 3 стратешка циља, разрађена у 11 приоритета, и то:

Табела бр.1: Преглед стратешких циљева и приоритета

Стратешки циљеви	Приоритети
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1: Конкурентна локална економија кроз интензивирање производње и повећање запослености	Приоритет 1.1: Побољшати капацитете и конкурентност малих и средњих предузећа, уз сталан раст запослености
	Приоритет 1.2: Позиционирати општину Нови Град као дестинацију за одмор и рекреацију на отвореном развојем интегрисане и препознатљиве туристичке понуде
	Приоритет 1.3: Унаприједити производњу уз постизање већег степена интензивности и продуктивности у пољопривредној производњи
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2: Побољшан квалитет живота свих грађана и стварање друштва једнаких могућности	Приоритет 2.1: Унаприједити јавну инфраструктуру, те квалитет и ефикасност јавних услуга у руралним и урбаним подручјима општине
	Приоритет 2.2: Побољшати квалитет и доступност услуга у области образовања, здравствене и социјалне заштите
	Приоритет 2.3: Развој културе и спорта, те стварање стимулативног амбијента за развој цивилног сектора
	Приоритет 2.4: Ублажити негативне демографске трендове и изградити подстицајно окружење за породицу и младе
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3: Очувана животна средина уз рационално коришћење природних ресурса и унапријеђену енергетску ефикасност	Приоритет 3.1: Унаприједити систем заштите и спашавања од природних катастрофа и других несрећа
	Приоритет 3.2: Ефикасно управљање отпадом и енергијом
	Приоритет 3.3: Побољшати јавни систем водоснабдијевања, систем сакупљања, одвођења и третмана комуналних отпадних вода и квалитета вода
	Приоритет 3.4: Ефикасно управљање простором, јавном имовином и животном средином

Остваривање сва три дефинисана стратешка циља мјери се путем индикатора који показују претпостављени утицај успјешне реализације стратешких циљева. За сваки индикатор дефинисана је полазна и циљна вриједност. Полазне вриједности индикатора дефинисане су на основу података расположивих у тренутку израде ситуационе анализе и стратешког документа (2017. и 2021.г.). Циљне вриједности за 2026. годину процијењене су на основу анализе трендова из претходних година, водећи рачуна о томе да је неопходно остварити стратешки искорак у наредном стратешком периоду, као и о томе да је такав искорак изводив, уз значајно улагање ресурса којим располажу одговорни актери развоја општине.

2.1. Стратешки циљ 1: Конкурентна локална економија кроз интензивирање производње и повећање запослености

Први стратешки циљ представља главни предуслов дугорочног опстанка становништва и општине. Привредни раст општине зависи од предузетничке активности и продуктивности, а повољан пословни амбијент један је од главних предуслова за развој, раст и јачање предузетништва.

Овим стратешким циљем се жели остварити одрживо кориштење расположивих природних ресурса и њихово стављање у функцију развоја општине кроз области пољопривреде, туризма и прерађивачке индустрије. Креирањем производа и услуга заснованих на наведеним ресурсима кроз инвестирање у знање, подстицање локалних и привлачење страних инвестиција се треба осигурати повећање прихода и привредних субјеката и самим тим унаприједити квалитет живота становништва.

Да су евидентни одређени помаци при реализацији овог стратешког циља видљиво је из чињенице да је просјечна нето плата у 2023.години повећана за 253,00 КМ у односу на 2021.годину, као и да су остварени порески приходи (од којих су најзначајнији порези на лична примања и приходи од самосталних дјелатности) у истом периоду биљежили раст за 78,00 КМ *per capita*, што указује на раст економске активности на подручју општине.

Ипак, наведени прогрес није довољан и у наредном периоду је неопходно радити на интензивнијој изградњи привредних капацитета уз примјену модерних технологија које ће допринијети одрживом кориштењу природних ресурса. Неопходно је радити на развијању оријентисаних политика и програма који подржавају производне активности, стварање нових радних мјеста која ће за резултат имати оснивање и раст свих врста предузећа. Такође, како је сектор туризма једна од развојних шанси општине Нови Град потребно је јачати постојеће и градити нове капацитете унутар овог сектора, како би се обогатила туристичка понуда и осигурали већи приходи.

Табела бр.2: *Списак индикатора Стратешког циља 1 и њихов статус извршења*

Индикатор (утицаја)	Полазна вриједност (2017.)	Полазна вриједност (2021.)	Вриједност 2023	Циљна вриједност (2026)	Проценат извршења 2023/2026 - %
Просјечан број запослених	4.006	4.023	3.903	4.500	86,73%
Број пословних субјеката	595	581	572	625	92,32%
Покривеност увоза извозом (%)	37,6	51,60	38,3	55	69,64%
Учешће прихода од извоза у укупном приходу привредних друштава (%)	12	16	9,57	18	57,78%
Просјечна нето плата(КМ)	719,00	893,00	1.146,00	1.350,00	84,89%
Остварени порески приходи <i>per capita</i> у КМ	309,00	422,00	500,00	>430,00	116,28%

Извори података : АПИФ, интерне базе података, Извјештаји о реализацији буџета општине Нови Град, Републички завод за статистику, билтен „Градови и општине 2023.г.“, билтен „Статистике плата, апослености и незапослености 2024“, Привредна комора: Привредна кретања за 2023. г.

Негативни демографски трендови, као што су смањење наталитета и одлив становништва, доводе до смањења радне снаге. Ово директно утиче на просјечан број запослених, као што је видљиво из података. Од 2017. до 2023. године, број запослених је смањен са 4.006 на 3.903, што указује на недостатак доступне радне снаге. Такође, одлазак младих и квалификованих радника у иностранство утиче на квалитет радне снаге која остаје у земљи. Ово доводи до смањења броја запослених, јер послодавци имају потешкоћа у проналажењу квалификованих радника. Иако је достигнуто 86,73% циљне вриједности за 2026. годину, негативни демографски трендови могу отежати достизање пуног циља од 4.500 запослених, а да би се остварила циљна вриједност за 2026. годину, биће потребно рјешавати демографске изазове кроз мјере као што су подстицање наталитета, смањење емиграције и побољшање услова за повратак емиграната, али и побољшати услове рада и улагати у обуку и образовање радне снаге.

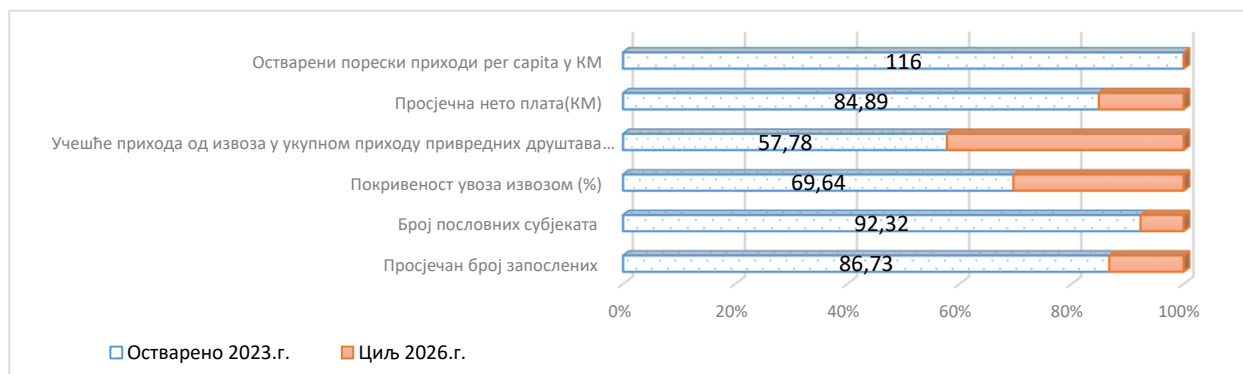
Спољнотрговинска размјена у Републици Српској претходне године имала је тренд пада. Укупан обим робне размјене Републике Српске са иностранством смањен је за 3,1%, при чему су смањени и извоз (за 4,6%) и увоз (за 1,9%). Пад спољнотрговинске размјене је директна посљедица успоравања економске активности у земљама ЕУ и смањења екстерне тражње из земаља које су најзначајнији спољнотрговински партнери Републике Српске. Слично трендовима у Републици Српској, покривеност увоза извозом на подручју општине Нови Град такође биљежи тренд пада. Иако је покривеност увоза извозом на подручју општине Нови Град у 2023. години расла за 1,86% у односу на 2017. годину, иста је биљежила и пад за 13,3% у односу на 2021. годину. Потребно је повећање од 30,06% да би се достигла циљна вриједност до 2026. године, што захтјева стратешке мјере за подршку извозницима, развој извозне стратегије која укључује подршку домаћим производима на иностраним тржиштима, улагање у квалитет и иновације, и стимулације за извознике.

Од 2017. до 2023. године учешће прихода од извоза у укупним приходима привредних друштава је смањено за 2,43%, а у периоду од 2021. до 2023. године за 6,43%. Да би се постигао циљ за 2026. годину, потребно је повећање од 48,21%, што указује на озбиљне изазове у области извоза и потребу за стратешким приступом у побољшању извозних активности, улагањем у маркетинг и промоцију на иностраним тржиштима и подршком предузећима у процесу интернационализације.

Током 2023. године Влада Републике Српске је наставила са мјерама побољшања економско-социјалног положаја запослених кроз повећање плата за запослене којима је нето плата испод просјечне нето плате у Републици Српској. Сходно томе, просјечна нето плата на подручју општине Нови Град је повећана за 59,39% од 2017. до 2023. године и за 28,32% од 2021. до 2023. године. Међутим, просјечна нето плата на подручју општине Нови Град (1.146,00 КМ) је за 10% мања у односу на просјек на нивоу Републике Српске (1.274,00 КМ), те ако узмемо у обзир и стопу годишње инфлације у 2023. години од 3,3%, можемо закључити да повећање плата није довело до стварног побољшања животног стандарда, јер раст цијена надокнађује или премашује раст прихода (просјечна нето плата у Новом Граду покривала је 44,86% синдикалне потрошачке корпе у Републици Српској у децембру 2023. године, која је износила 2.554,57 КМ). Да би се постигла циљна вриједност до 2026. године, потребно је додатно повећање нето плате на подручју општине Нови Град од 15%, што захтјева реализацију мјера које директно или индиректно утичу на износ просјечне нето плате: привлачење инвестиција, подршка малим и средњим предузећима, партнерство са образовним институцијама, улагања у инфраструктуру, подршка истраживању и развоју, промоција и маркетинг, и сл.

Остварени порески приходи *per capita* су повећани за 61,81% од 2017. до 2023. године и за 18,48% од 2021. до 2023. године. Циљ за 2026. годину је већ премашен у 2023. години, што указује на побољшање економских активности.

Графикон 1: Преглед напретка у остварењу индикатора Стратешког циља 1 (%)

Извори података : АПИФ, интерне базе података, Извјештаји о реализацији буџета општине Нови Град, Републички завод за статистику, билтен „Градови и општине 2023.г.“, билтен „Статистике плата, апослености и незапослености 2024“, Привредна комора: Привредна кретања за 2023. г.

Као кључна подручја дјеловања за остварење Стратешког циља 1 дефинисана су 3 приоритета:

- **Приоритет 1.1:** Побољшати капацитете и конкурентност малих и средњих предузећа, уз сталан раст запослености
- **Приоритет 1.2:** Позиционирати општину Нови Град као дестинацију за одмор и рекреацију на отвореном развојем интегрисане и препознатљиве туристичке понуде
- **Приоритет 1.3:** Унаприједити производњу уз постизање већег степена интензивности и продуктивности у пољопривредној производњи

Преглед напретка у реализацији приоритета Стратешког циља 1 у складу са постављеним индикаторима представљен је у наставку текста.

Приоритет 1.1: Побољшати капацитете и конкурентност малих и средњих предузећа, уз сталан раст запослености

Табела бр.3: Списак индикатора Приоритета 1.1. и њихов статус извршења

Индикатор	Полазна вриједност (2017)	Полазна вриједност 2021	Вриједност 2023	Циљна вриједност (2026)	Проценат извршења 2023/2026
Број привредних друштава ¹ /број предузетничких радњи	151/444	140/441	145/432	155/470	92,32%
Просјечан број запослених радника	4.006	4.023	3.903	4.500	86,73%
Укупан остварени приход привредних друштава (КМ)	195.862.131	276.687.573,00	338.811.768,00	318.190.709,00	106,48%
Покривеност увоза извозом (%)	37,6	51,6	38,30	55	69,64%
Гранични прелаз Нови Град-Двор прекатегорисан у категорију граничног прелаза за транспорт роба	Не	Не	Не	Да	0%

Извори података : АПИФ, интерне базе података, Републички завод за статистику, билтен „Градови и општине 2023.г.“, билтен „Статистике плата, апослености и незапослености 2024“, Привредна комора: Привредна кретања за 2023. г.

Анализирајући приоритет 1.1, који се фокусира на побољшање капацитета и конкурентности малих и средњих предузећа уз сталан раст запослености, примјећује се неколико кључних трендова. Број привредних друштава је од 2017. до 2021. године имао тренд пада за 7,28% (са 151 на 140), али се затим и повећао за 3,57% до 2023. године (са 140 на 145). Овакав тренд у кретању броја привредних друштава указује на економске изазове у периоду пандемије корона вируса, а затим и на благу економску стабилизацију и побољшање у пословном окружењу у постпандемијском периоду. Број предузетничких радњи је у великој мјери остао стабилан, са благим смањењем од 444 на 432 између 2017. и 2023. године. Ово указује на релативно стабилно окружење за самосталне предузетнике. Упркос овим флукуацијама, проценат извршења циљне вриједности за 2026. годину износи 92,32%.

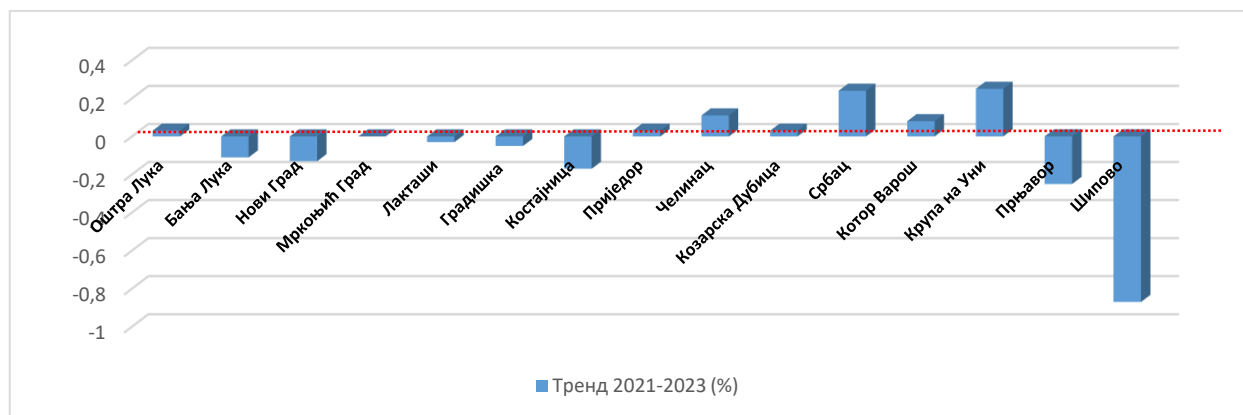
¹ Број привредних друштава односи на привредна друштва која имају сједиште на подручју општине Нови Град и која су предала завршне рачуне

Просјечан број запослених радника је благо порастао за 0,42% од 2017. до 2021. године (са 4.006 на 4.023), али се затим смањило за 2,99% до 2023. године (са 4.023 на 3.903). Да би се достигла циљна вриједност од 4.500 запослених до 2026. године, потребно је повећање од 15,31% у наредном периоду, с обзиром на тренутни проценат извршења од 86,73%. Смањење броја запослених у периоду од 2017. до 2023. године може се директно повезати са негативним демографским трендовима који погађају регион. Прије свега, опадање броја становника, односно депопулација, утиче на смањење доступне радне снаге. Миграције, посебно младих и образованих људи додатно смањује број потенцијалних запослених у локалним предузећима. Такође, старење становништва и смањење наталитета доприносе негативним демографским трендовима, што додатно ограничава базу радне снаге. Са све већим удјелом старијих особа у популацији, радно активна популација се смањује, што директно утиче на број запослених у привреди. Овај демографски притисак отежава предузећима да пронађу и задрже квалификоване раднике, што може довести до смањења продуктивности и конкурентности на тржишту.

Истовремено, укупан остварени приход привредних друштава показује позитиван тренд са повећањем од 41,25% од 2017. до 2021. године (са 195.862.131 КМ на 276.687.573 КМ) и додатним растом од 22,45% до 2023. године (са 276.687.573 КМ на 338.811.768 КМ). Овај раст прихода, са процентом извршења од 106,48%, већ премашује циљну вриједност за 2026. годину од 318.190.709 КМ.

Покривеност увоза извозом биљежи пад од 13,3% од 2021. до 2023. године (са 51,6% на 38,30%), те је потребно повећање од 30,06% да би се достигла циљна вриједност до 2026. године. Такође, гранични прелаз Нови Град-Двор није прекатегорисан у категорију за транспорт роба, што додатно ограничава трговинске капацитете регије. Спољнотрговински показатељи за 2023.г. показују одређено погоршање не само на подручју општине Нови Град, већ и Републике Српске у цјелини. Услед значајнијег успоравања и пада привредне активности у земљама које су главни спољнотрговински партнери Републике Српске, у 2023. години је дошло до смањења обима спољне трговине, односно пада и извоза и увоза, при чему се извоз смањило по вишој стопи од смањења увоза.

Графикон 2: Тренд покривености увоза извозом на подручју Регије Бања Лука, у периоду од 2021-2023.године (%)

Извор: Привредна кретања на подручју Подручне привредне коморе Бања Лука у 2023.г.

На подручју Регије Бања Лука раст покривености увоза извозом имали су: Оштра Лука, Приједор, Челинац, Козарска Дубица, Србац, Котор Варош и Крупа на Уни, док су остали градови и општине биљежили пад. Највећи пад забиљежен је у Костајници, Прњавору и Шипову. Пад од 13% на подручју општине Нови Град ипак је нешто виши од просјека на нивоу регије (9,6%), а пад покривености увоза извозом резултат је глобалних кретања у економији.

На основу свега наведеног, можемо закључити да је напредак у појединим индикаторима очигледан, посебно у погледу укупног оствареног прихода привредних друштава, који је премашао циљну вриједност за 2026. годину. Међутим, изазови остају у повећању броја запослених, побољшању покривености увоза извозом и прекатегоризацији граничног прелаза. У циљу постизања циљева за 2026. годину, потребно је додатно фокусирање на ове области.

Приоритет 1.2: Позиционирати општину Нови Град као дестинацију за одмор и рекреацију на отвореном развојем интегрисане и препознатљиве туристичке понуде

Табела бр.4: Списак индикатора Приоритета 1.2. и њихов статус извршења

Индикатор	Полазна вриједност (2017)	Полазна вриједност 2021	Вриједност 2023	Циљна вриједност (2026)	Проценат извршења 2023/2026
Број смјештајних капацитета (лежаја)	124	161	249	300	83,00%
Број долазака туриста	796	236	524	1.200	43,67%
Број ноћења туриста	1905	1.077	1488	2700	55,11%
Износ укупно наплаћене боравишне таксе	3039	3.211,00 КМ	5.033,05	5000	100,66%
Број пословних субјеката у Подручју I- дјелатност пружања смјештаја, угоститељство	112	107	103	120	85,83%
Број запослених у Подручју I- дјелатност пружања смјештаја, угоститељство	242	236	206	280	73,57%

Извори података : АПИФ, интерне базе података ,Републички завод за статистику, билтен „Градови и општине 2023.г.“

Број смјештајних капацитета (лежаја) је значајно порастао са 124 у 2017. години на 249 у 2023. години, што представља раст од 100,8%. Овај раст је резултат све учесталије регистрације приватног смјештаја у кућама за одмор, апартманима и собама за изнајмљивање, што би могло позитивно утицати на туристичку понуду у будућности. Међутим, како је циљна вриједност за 2026. годину постављена на 300 лежаја, потребни су додатни напори у циљу постизања циљне вриједности.

Број долазака туриста је смањен за 70% од 2017. до 2021. године, али је затим забиљежен значајан опоравак са растом од 122% од 2021. до 2023. године. Ово указује на брз опоравак након изазовног периода 2020. године. Са тренутним бројем од 524 доласка туриста, иако је напредак видљив, постигнуто је само 43,67% циљне вриједности од 1.200 долазака туриста за 2026. годину, што наглашава потребу за јачањем маркетиншких стратегија и побољшањем привлачности дестинације.

Број ноћења туриста је смањен за 43% од 2017. до 2021. године, а затим је забиљежен раст од 38% од 2021. до 2023. године. Иако је број ноћења туриста порастао од 2021. до 2023. године, још увек је испод циљане вредности од 2.700 до 2026. године, те је потребно више активности у привлачењу и задржавању туриста. Износ наплаћене боравишне таксе је повећан за 65% од 2017. до 2021. године, а затим за додатних 57% од 2021. до 2023. године. Ови подаци указују на стабилизацију и раст економске активности у туризму.

Број пословних субјеката у Подручју I- дјелатност пружања смјештаја, угоститељство је смањен са 112 у 2017. години на 103 до 2023. године. То представља пад од 8% током овог периода. Број запослених у Подручју I је смањен са 242 у 2017. години на 236 у 2021. години, што представља пад од 2,48%. Затим је дошло до даљег смањења на 206 запослених до 2023. године, што је додатни пад од 12,71% у односу на 2021. годину. Ови подаци указују на континуирани тренд смањења запошљавања у сектору пружања смјештаја и угоститељства током посматраног периода. Смањење броја пословних субјеката и запослених у сектору пружања смјештаја и угоститељства представља озбиљан изазов. За постизање циља од 280 запослених и 120 пословних субјеката до 2026. године, потребни су значајни напори у привлачењу посјетилаца, развоју атракција, обуци радне снаге и финансијској подршци сектору.

Ове анализе показују да се сектор туризма и угоститељства у посматраном периоду суочавао са бројним изазовима, али показују и потенцијал за раст и развој у будућности уз одговарајуће стратегије и управљање (програми подстицаја у туризму, маркетиншке стратегије, развој туристичке понуде, унапређење туристичке инфраструктуре и супраструктуре и сл.). Већина објеката за смјештај на подручју општине Нови Град спада у групу приватног смјештаја (кућа за одмор, апартман и собе за изнајмљивање), тако да се 66 лежаја налазе у 2 објекта мотелског типа, а 183 лежаја у 31 објекту приватног смјештаја. То, надаље, имплицира да структура смјештајних капацитета на подручју општине није задовољавајућа и не може адекватно подржати развој појединих грана туризма, за који Нови Град посједује значајне потенцијале и интересовање посјетилаца (екскурзиони, излетнички, бањски, манифестациони, авантуристички, кампинг и др.).

У наредном периоду је потребно фокусирати се на унапређење промоције, подршку локалним предузећима из области туризма и угоститељства, развој туристичке понуде и унапређење туристичке инфраструктуре и супраструктуре, прије свега изградњом ауто/рафтинг кампа и пренамјеном пословних просторија у Спортско – рекреативног центру „Млакве“ у смјештајни капацитет хостелског типа, за који је Скупштина општине Нови Град у октобру 2021. године донијела одлуку о куповини.

Приоритет 1.3: Унаприједити производњу уз постизање већег степена интензивности и продуктивности у пољопривредној производњи

Табела бр.5: Списак индикатора Приоритета 1.2. и њихов статус извршења

Индикатор	Полазна вриједност (2017)	Полазна вриједност 2021	Вриједност 2023	Циљна вриједност (2026)	Проценат извршења 2023/2026
Број регистрованих пољопривредних газдинстава	679	263	267	290	92,07%
Број регистрованих предузећа у пољопривреди (привредна друштва и предузетници)	23	21	17	40	42,50%
Површина пољопривредног земљишта које се обрађује (уписаног у Регистар)-ха	2.701	1.558	1.650	1.800	91,67%
Остварени приходи привредних друштава у Подручју А -пољопривреда, шумарство и риболов (КМ)	2.768.590,00	3.490.274,00	3.762.637,00	4.540.000,00	82,88%

Извори података : АПИФ, интерне базе података ,Републички завод за статистику, билтен „Градови и општине 2023.г.“ , Информације о стању у пољопривреди општине Нови Град

Пољопривредни сектор је важан сегмент домаће економије коју карактеришу одређене компаративне предности са становишта добре комбинације природних и климатских ресурса што погодује готово свим врстама производње. Њена развијеност одређује услове за прехрану становништва, запосленост у руралним подручјима најзначајнији је фактор развоја прерађивачке индустрије, трговине и туризма. Значајни носиоци развоја пољопривреде су породична пољопривредна газдинства на којем пољопривредник као физичко лице заједно са члановима домаћинства обавља пољопривредну производњу. Према подацима Републичке управе за геодетско имовинско правне послове РС од укупно расположиве површине земљишта (46.956 хектара) на подручју наше општине, 20.796 ha је обрадиво. Међутим, у Регистар пољопривредних газдинстава је, према подацима АПИФ-а, уписано 267 пољопривредних газдинастава са 1.650 ha обрадивог земљишта. Према подацима из Табеле бр. 5 видљив је значајан пад броја регистрованих газдинстава у периоду од 2017.-2021.године, а разлог томе је пријава Пореској управи обавезе доприноса за 2020. годину, те су од 2020.године у Регистар уписани, у највећем броју, произвођачи који имају обезбјеђен редован откуп својих производа односно који остварују мјесечне приходе те су у могућности измирити прописане обавезе.

Број регистрованих предузећа у пољопривреди, према подацима АПИФ-а, константно опада. Број предузећа у пољопривреди је смањен са 23 у 2017. години на 17 у 2023. години, што представља пад од 26,09%. Како је постављена циљна вриједност од 40 предузећа за 2026. годину, постигнуто је само 42,50% од циљне вриједности. Ово указује на потребу за стимулацијом пословне климе и инвестиција у пољопривредном сектору (подстицаји за предузетнике и промоција предузетништва у пољопривреди).

Приходи привредних друштава у Подручју А -пољопривреда, шумарство и риболов су константно расли од 2017. до 2023. године, али је темпо раста успорен од 2021. до 2023. године. Потребан је умјерен пораст да би се достигла циљна вредност за 2026. годину. Од 2017. до 2021. остварени приходи су повећани за 26, 08%, а у периоду од од 2021. до 2023. године за 7,81%. Да би се достигла циљна вриједност од 4.540.000,00 КМ у 2026. години, остварени приходи би требало да се додатно повећају за 20, 65% од 2023. до 2026. године.

Захваљујући повољним природним условима и неискориштеним земљишним ресурсима, пољопривредна производња и прерада представља највећу развојну шансу општине Нови Град. Међутим, развој пољопривреде условљен је великим бројем фактора и суочен је са бројним проблемима, а један од њих је и уситњеност понуде. У таквим

условима, код малог обима понуде и неуједначеног квалитета производа, велики дио малих произвођача је искључен из пољопривредно – прехрамбеног ланца. Зато основни правци подршке пољопривредном сектору треба да буду кроз успостављање дугорочнијих и боље уређених односа између пољопривредних произвођача и прерађивача, али и добро уређеног институционалног система чиме се стварају претпоставке за значајан развојни искорак.

Пољопривредна грана је веома снажно погођена и климатским промјенама. Климатски екстреми попут честих суша и поплава, изразито ниске односно високе температуре наносе велике штете пољопривреди. Како се услови производње интензивно мијењају, пољопривредни сектор мора припремити техничко-технолошки и институционални одговор на ове проблеме. У овом смислу веома је значајан Пројекат изградње система наводњавања на подручју општине Нови Град, чијом реализацијом ће се повећати се приноси биљних култура и промјенти начин обраде земљишта, а створиће се и добар основ за проширење мреже, што ће свакако имати значајан допринос у унапређењу конкурентности пољопривреде на подручју општине Нови Град. Основни ефекти наводњавања пољопривредних површина биће: повећање приноса биљних култура, стабилизација производње у сушним раздобљима, промјена структуре сјетве и орјентација тржишној економији и високопрофитабилним културама.

Такође, у циљу развоја пољопривреде, потребно је велике напоре улагати у повећање обима производње, интензивнију специјализацију, стављање у функцију неискориштених ресурса, изградњу модерног система за осигурање квалитета и сигурности производа, увођење система строгих стандарда и прописа за производњу хране, те заштиту домаће производње.

2.2. Стратешки циљ 2: Побољшан квалитет живота свих грађана и стварање друштва једнаких могућности

Други стратешки циљ комплементаран је првом и подразумијева побољшање квалитета живота и у урбаном и у руралним дијеловима општине, водећи рачуна о потребама социјално осјетљивих група. Побољшати квалитет живота подразумијева стално унапређивање образовних, социјалних, здравствених и других јавних услуга, али и обогаћивање културних и спортских садржаја којима се излази у сусрет препознатим потребама грађана. Истовремено, неопходно је осигурати интегрисање социјално осјетљивих категорија – рањивих друштвених група које своје основне потребе не могу задовољити властитим приходима и у оквиру стандардних програма јавних служби. Социјалну укљученост, поред постојећих мјера материјалне подршке, треба омогућити успостављањем одрживих и адекватних сервиса подршке и социјалних услуга пружених како од стране јавних институција, тако и од стране удружења грађана, чијем јачању капацитета треба посветити посебну пажњу.

Посебан фокус треба ставити на промоцију социјално одговорног пословања и развој индивидуалне и колективне филантропије, како код домицилног становништва, тако и код дијаспоре.

Кључни изазов за општину Нови Град је заустављање одлива становништва, нарочито младих и радно способних. У складу с тим, други стратешки циљ је усмјерен на то да се створе услови за останак становништва а то је у првом реду, поред економских услова, побољшање квалитета и доступности јавних и комуналних услуга те уравнотежен развој како урбаних тако и руралних дијелова општине.

Табела бр.6: Списак индикатора Стратешког циља 2 и њихов статус извршења

Индикатор (утицаја)	Полазна вриједност (2017.)	Полазна вриједност (2021.)	Вриједност 2023	Циљна вриједност (2026.)	Проценат извршења 2023/2026 - %
Удио радно способног становништва (15-64) у укупном броју становника, %	68,93	67	66,44	70	94,91
Индекс старења (%)	167,64	191,31 (2020.г.)	202,07	180	89,08
Степен развијености општине на нивоу РС	средње развијена	неразвијена	неразвијена	средње развијена	0,00
Миграциони салдо-петогодишњи просјек	-104,00	-88	-104,00	-40	38,46

Извори података : „Републички завод за статистику, билтен „Градови и општине 2023.г.“

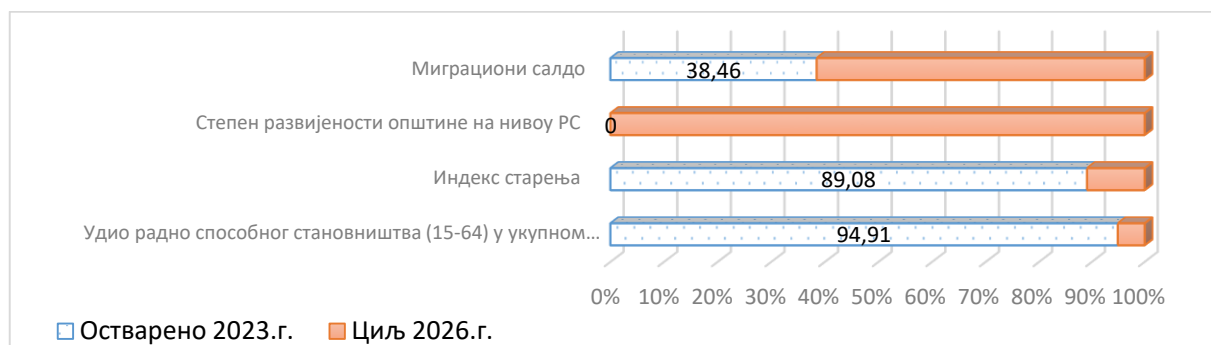
Подаци показују да се удио радно способног становништва (15-64 година старости) у укупном броју становника смањило са 68,93% у 2017.години на 66,44% у 2023. години, што представља пад од 3,62%. Упркос овом паду, проценат извршења за 2023. у односу на циљну вриједност за 2026. је 94,91%, што указује да је циљ достижан уз одговарајуће мјере. Препоручује се повећање програма запошљавања и обука, као и побољшање услова рада и плата како би се задржала и привукла радна популација.

Индекс старења је процентуални удио особа старих 60 и више година у односу на број особа старих 0 – 19 година. Индекс већи од 40% показује да је становништво одређеног подручја зашло у процес старења, а исти је 2023.године износио 202,07%, што значи да је на сваких 100 особа до 19 година старости било 202 особе преко 60 година старости. Повећање индекса старења може имати значајне посљедице на друштво и економију: смањење радне снаге, повећање трошкова за пензије и здравствену негу, повећање бриге о старијима, повећање здравствених трошкова и др. Проценат извршења индикатора за 2023. у односу на циљ за 2026.годину је 89,08%, што указује да је потребно смањити стопу старења како би се постигла циљна вриједност. У наредном периоду потребно је интензивирати мјере подршке младим породицама кроз финансијске и социјалне мјере, као и промоције политика које подстичу рађање.

Степен развијености општине је у великој мјери условљен демографским кретањима, а негативни демографски показатељи условили су да општина 2019.године из средње развијених пређе у ранг неразвијених јединица локалне самоуправе Републике Српске. При ојени развијености, најлошије су рангирани критеријуми који су у директној вези са бројем становника (густина насељености, стопа природног прираштаја, број ученика у основним школама, остварени буџетски приходи по глави становника), док се код код критеријума/индикатора који указују на економску активност (остварени буџетски приходи, остварени укупни приходи МСП-а) биљежи позитиван тренд. Према допису Министарства управе и локалне самоуправе Републике Српске од 03.02.2023.године, у Републици Српској је утврђен приједлог нових критеријума за ојену степена развијености јединица локалне самоуправе, а према тестирању нових критеријума утврђено је да ће Општина Нови Град, по усвајању нових критеријума, прећи у категорију средње развијених јединица локалне самоуправе

Подаци о унутрашњим миграцијама показују негативан миграциони салдо у периоду од 2017. – 2023. године. Проценат извршења индикатора је 38,46%, што указује на озбиљне проблеме у задржавању становништва. Званичних података о вањским миграцијама нема, али с обзиром да смо већ неколико деценија свјedoци процеса исељавања радно-способног становништва у друге европске и прекоокеанске земље, можемо закључити да је салдо вањског миграционог кретања далеко већи у односу на салдо унутрашњег миграционог кретања. Препоручује се побољшање услова живота и рада на подручју општине, привлачење младих и стручних кадрова кроз стимулативне мјере, и развој стратегија за повратак емиграната и њихово укључивање у локалну заједницу.

Графикон 3: Преглед напретка у остварењу индикатора Стратешког циља 2 (%)

Извори података: Републички завод за статистику, билтен „Градови и општине 2023.г.“

Као кључна подручја дјеловања за остварење Стратешког циља 2 дефинисана су 4 приоритета:

- **Приоритет 2.1:** Унаприједити јавну инфраструктуру, те квалитет и ефикасност јавних услуга у руралним и урбаним подручјима општине
- **Приоритет 2.2:** Побољшати квалитет и доступност услуга у области образовања, здравствене и социјалне заштите
- **Приоритет 2.3:** Развој културе и спорта, те стварање стимулативног амбијента за развој цивилног сектора
- **Приоритет 2.4:** Ублажити негативне демографске трендове и изградити подстицајно окружење за породицу и младе

Преглед напретка у реализацији приоритета Стратешког циља 2 у складу са постављеним индикаторима представљен је у наставку текста.

Приоритет 2.1: Унаприједити јавну инфраструктуру, те квалитет и ефикасност јавних услуга у руралним и урбаним подручјима општине

Табела бр.7: Списак индикатора Приоритета 2.1. и њихов статус извршења

Индикатор	Полазна вриједност (2017)	Полазна вриједност 2021	Вриједност 2023	Циљна вриједност (2026)	Процент извршења 2023/2026
Локална путна мрежа – однос асфалтираних и макадамских/земљаних локалних путева	118,67 km 295,95 km	123,17 km: 136,25 km	126,11 133,31	140 km, 119 km	89,66%
Број корисника услуга Е-управе Општине Нови Град	0	42	56	100	56%

Извори података: Информације о стању локалних путева и улица на подручју општине Нови Град, интерне базе података

Подаци о локалној путној мрежи показују да је однос асфалтираних и макадамских/земљаних локалних путева у 2023.години био 126,11 km асфалтираних наспрам 126,11 km макадамских и земљаних коловоза. Ово показује побољшање у односу на 2021. годину, односно да је 2,94 km макадамских/земљаних коловоза асфалтирано. Циљна вриједност за 2026. је 140 km асфалтираних путева (дакле још 13,89 km), са процентом извршења од 89,66% у 2023. Овај тренд указује на позитиван напредак ка побољшању квалитета путне инфраструктуре, али је потребно наставити са интензивним радовима на асфалтирању како би се постигао задати циљ.

Број корисника услуга Е-управе Општине Нови Град порастао је са 42 у 2021. години на 56 у 2023. години, што представља напредак од 33%. Циљна вриједност за 2026. годину је 100 корисника, што указује на потребу за даљим улагањима у промоцију и унапређење Е-управе како би се подстакло више грађана да користе ове услуге. Побољшање приступа и корисничког искуства, као и едукација становништва о предностима Е-управе, могу допринијети бржем достизању циљне вриједности.

Приоритет 2.2. Побољшати квалитет и доступност услуга у области образовања, здравствене и социјалне заштите

Табела бр.8: Списак индикатора Приоритета 2.2. и њихов статус извршења

Индикатор	Полазна вриједност (2017)	Полазна вриједност 2021	Вриједност 2023	Циљна вриједност (2026)	Проценат извршења 2023/2026
Проценат предшколске дјеце укључене у предшколско васпитање и образовање и у програм пред полазак у школу	16%	29%	34,13%	40%	94,13%
Укупан број ученика основних и средњих школа	2.627	2.065	1.950	2.270	85,90%
Број становника на 1 љекара	1.335	1.518	1.493	1.000	66,98%
Број корисника сталне и једнократне новчане помоћи	191	275	390	225	57,69%
Број стамбених јединица које су укључене у модел социјалног становања	0	0	0	50	0,00%

Извор: Републички завод за статистику РС, билтени предшколског, основног и средњег образовања, ЈУ Дјечији вртић „Пчелица Маја“

Проценат дјеце укључене у предшколско васпитање и образовање значајно је порастао са 16% у 2017. на 34,13% у 2023. години. Ово представља раст од 113,31% током шестогодишњег периода. Међутим, циљна вриједност за 2026. годину је 40%, што значи да је потребан додатни раст од 17,20%, што ће бити постигнуто реализацијом кључног стратешког пројекта „Промјена намјене пословног простора у предшколску установу дјечији вртић у Новом Граду“, који је у завршној фази.

Број ученика у основним и средњим школама биљежи пад са 2.627 у 2017.години на 1.950 у 2023.години, што је пад од 25,77%. Овај пад је директно повезан са негативним демографским трендовима, као што су смањење наталитета, емиграција младих породица и старење становништва. Циљна вриједност за 2026. годину је 2.270 ученика, што захтјева повећање од 16,41% у односу на 2023. годину. Проценат извршења индикатора износи 85,90%.

Број становника на једног љекара је порастао са 1.335 у 2017.години на 1.518 у 2021. години (повећање од 13,70%), а до 2023. године, овај број се смањио за 1,65% (1.493 становника на 1 љекара). Циљна вриједност за 2026. годину је 1.000 становника по љекару, што представља смањење од 32,99% у односу на 2023. годину. Проценат извршења од 66,98% указује на потребу за значајнијим побољшањем здравствене услуге како би се достигао циљ, што захтјева побољшање здравствене инфраструктуре и запошљавање већег броја љекара.

Број корисника новчане помоћи је порастао са 191 у 2017. години на 390 у 2023. години, што је повећање од 104,19%. Циљна вриједност за 2026. годину је 225 корисника, што представља смањење од 42,31% у односу на 2023. годину. Са процентом извршења од 57,69%, потребно је значајно смањење броја корисника новчане помоћи да би се достигла циљна вриједност. Иако је број корисника помоћи порастао, циљ је да се смањи, што указује на потребу за економским и социјалним мјерама које ће смањити зависност од новчане помоћи.

Од 2017. до 2023. године није било стамбених јединица укључених у модел социјалног становања. Циљна вриједност за 2026. годину је 50 јединица, али тренутно нема извршења са процентом од 0%. Ово указује на потребу за хитним акцијама како би се постигла постављена циљна вриједност, прије свега је неопходно израдити Стратегију социјалног становања општине Нови Град, укључити стамбене јединице у модел социјалног становања, те реализовати кључни стратешки пројекат „Успостављање локалног фонда за подршку рјешавању стамбеног питања младих породица“, којим је планирана успостава фонда, дефинисање услова и видова подршке младим породицама.

Приоритет 2.3. Развој културе и спорта, те стварање стимулативног амбијента за развој цивилног сектора

Табела бр.9: Списак индикатора Приоритета 2.3. и њихов статус извршења

Индикатор	Полазна вриједност (2017)	Полазна вриједност 2021	Вриједност 2023	Циљна вриједност (2026)	Проценат извршења 2023/2026
Број културно-спортских догађања на територији општине (годишње)	40	22	26	27	96,29%
Број чланова регистрованих спортских и културних организација	1.200 (800+400)	985 (685+300)	850 (600+250)	1083 (753+330)	78,48%
Број чланова библиотеке, годишње	340	580	979	638	153,44%
Број активних ОЦД-а на подручју општине	14	16	18	26	69,23%

Извори података Информација о стању културе на подручју општине Нови Град, Информација о раду спортских клубова и организација на подручју општине Нови Град, Збирни е-регистар удружења и фондација у БиХ- www.zbirneregistri.gov.ba

Број културно-спортских догађања (које организује Општина Нови Град и које у име Општине организују друга лица) се смањило са 40 у 2017.години на 22 у 2021.години. Пандемија корона вируса у овом периоду је довела до отказивања или одлагања многих културних и спортских догађаја због мјера ограничења и социјалног дистанцирања. Број културно-спортских догађања континуирано расте од 2021.године, а циљна вриједност за 2026. годину је 27, тако да је тренутни проценат извршења у односу на циљ 96,29%.

Број чланова регистрованих спортских и културних организација је у сталном паду од 2017. године, те је потребан значајан раст да би се достигла циљна вриједност за 2026. годину, која износи 1.083 чланова, са тренутним процентом извршења индикатора од 78,48%. Овај пад је директно повезан са смањењем броја младих у општини, што додатно указује на негативне демографске трендове.

Број чланова библиотеке је значајно порастао са 580 у 2021. на 979 у 2023. години, што представља раст од 68,79%. Циљна вриједност за 2026. годину је 638, са тренутним процентом извршења од 153,44%. Овај импресиван раст указује на успјешну стратегију привлачења чланова, те је неопходно наставити са овим активностима.

Број активних ОЦД-а је порастао са 16 у 2021. на 18 у 2023. години, што представља раст од 12,5%. Циљна вриједност за 2026. годину је 26, са тренутним процентом извршења од 69,23%. Овај пораст указује на позитиван тренд, али је потребан даљи напор (повећање подршке и финансирања за оснивање и рад ОЦД-а, организовање обука за чланове ОЦД-а), с обзиром на негативне демографске трендове који смањују базу потенцијалних чланова и волонтера.

Приоритет 2.4. Ублажити негативне демографске трендове и изградити подстицајно окружење за породицу и младе

Табела бр.10: Списак индикатора Приоритета 2.4. и њихов статус извршења

Индикатор	Полазна вриједност (2017)	Полазна вриједност 2021	Вриједност 2023	Циљна вриједност (2026)	Проценат извршења 2023/2026
Број новорођене дјеце годишње	159	168	195	158	100%
Средства из Буџета општине усмјерена на мјере пронаталитетне политике (КМ)	94.989,00	101.408,5	186.084,75	208.000,00	89,46%
Проценат суфинансирања трошкова боравка дјеце у вртићу од стране родитеља (по дјетету)	33%	37,8%	33,9%	30%	96,1%

Извори података : „Републички завод за статистику, билтен „Градови и општине 2023.г.“, „Рођени и умрли у Републици Српској 2023“, извјештаји о реализацији Буџета општине Нови Град

Број новорођене дјеце годишње, показао је стабилан тренд. Циљна вриједност за 2026. годину је 158, што значи да је циљна вриједност премашена већ у 2023.години. Ова стабилност указује на успјешност тренутних демографских политика, али и на потребу за континуираним

напорима да се задржи овај ниво. У наредном периоду потребно је наставити са повећањем буџетских средстава за пронаталитетне мјере како би се обезбиједила континуирана подршка породицама, али и развити нове иницијативе и програме који ће додатно стимулирати раст броја новорођене дјеце.

Средства из буџета општине усмјерена на мјере пронаталитетне политике² значајно су повећана са 94.989,00 КМ у 2017. на 186.084,75 КМ у 2023. години, што представља раст од 95,91%. Циљна вриједност за 2026. годину је 208.000,00 КМ, што значи да је проценат извршења 89,46%. Овај пораст улагања указује на озбиљност приступа у подршци пронаталитетним мјерама, али такође показује да постоји простор за додатно повећање средстава како би се достигла циљна вриједност.

Проценат суфинансирања трошкова боравка дјеце у вртићу од стране родитеља показао је благо смањење са 37,8% у 2021. на 33,9% у 2023. години, са циљем да се до 2026. године смањи на 30%. Проценат извршења је 96,1%, што показује да су мјере за смањење финансијског оптерећења родитеља у добром току.

Закључно, повећана средства и успјешна имплементација пронаталитетних политика и мјера за подршку родитељима допринијели су одржавању стабилног броја новорођене деце, што указује на потребу за наставком и побољшањем ових иницијатива.

2.3. Стратешки циљ 3: Очувана животна средина уз рационално коришћење природних ресурса и унапријеђену енергетску ефикасност

Трећи стратешки циљ усмјерен је на очување животне средине, те да се истовремено, у складу са принципима одрживог развоја, таква средина искористи за привредни развој локалне заједнице. Овим циљем обухваћено је и рјешавање кључних еколошких проблема и хидрометеоролошких пријетњи, те коришћење новог приступа и рјешења који се односе на одрживу енергију. Посебна пажња се усмјерава на одлагање отпада, заштиту од природних и других несрећа, те јачање материјалних и људских капацитета, мјере енергетске ефикасности, посебно у јавним објектима и у јавној расвјети. Уз стално настојање да се, алармирањем власти у БиХ и европских институција, отклони опасност негативног еколошког утицаја одлагањем радиоактивног отпада са хрватске стране, фокус у погледу животне средине ће бити на јачању и развоју Парка природе „Уна“.

Табела бр.11: *Списак индикатора Стратешког циља 3 и њихов статус извршења*

Индикатор (утицаја)	Полазна вриједност (2017.)	Полазна вриједност (2021.)	Вриједност 2023	Циљна вриједност (2026.)	Проценат извршења 2023/2026 - %
Процијењена материјална штета настала због посљедица климатских промјена и других несрећа (КМ)	1.100.000,00	453.333,33	2.200.647,44	250.000,00	11,36
Спријечена изградња Центра за збрињавање радиоактивног отпада на Трговској гори	НЕ	НЕ	НЕ	ДА	0,00
% домаћинстава у општини који имају квалитетно регулисано водоснабдијевање	40,22	48,78	50,97	55	92,67
Удио домаћинстава обухваћено организованим одвозом отпада, %	49,48	53,69	59,25	70	84,64

Извори података: Републички завод за статистику, билтен „Градови и општине 2023.г.“, Извјештај КП „Комус“ ад Нови Град, Извјештај КП „Водовод и канализација“ ад Нови Град, Информација о раду Комисије за евиденцију и процјену штете на објектима настале услед елементарних непогода – земљотреса на подручју општине Нови Град, Информација о раду Комисије за процјену

² Једнократне новчане помоћи за полазак дјеце у школу, Суфинансирање набавке уџбеника, Суфинансирање превоза ученика на општинским линијама., Грантови удружења вишечланих породица, Суфинансирање асистираних репродукција, Текући грантови појединцима -за рођење дјетета, Пројекат "Поносне картице 3+"

штете настале услед елементарне непогоде – поплаве на подручју општине Нови Град, Извјештај о раду Комисије за процјену штете настале услед елементарне непогоде-поплаве на подручју општине Нови Град, Извјештај о раду Комисије за процјену штете настале услед елементарне непогоде-поплаве на подручју општине Нови Град

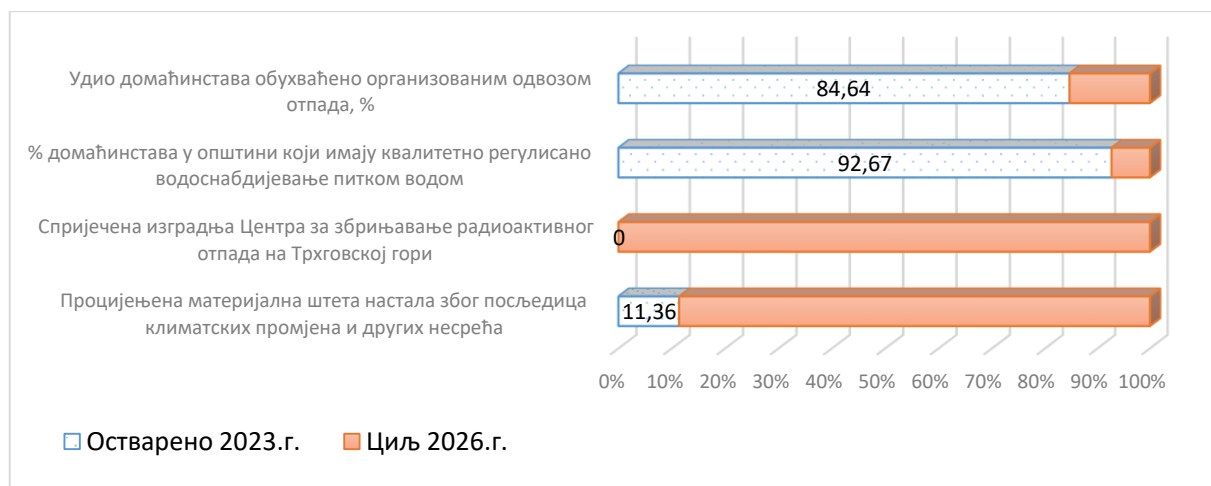
Процијењена материјална штета настала због посљедица климатских промјена и других несрећа (петогодишњи просјек) показала је значајан пораст са 1.100.000 KM у 2017. на 2.200.647,44 KM у 2023. години, што је удвостручење у овом периоду. Циљна вриједност за 2026. годину је 250.000 KM, што значи да је проценат извршења 11,36%. Овај пораст указује на потребу за већим улагањем у превентивне мјере и бољу припрему за климатске промене (првенствено поплаве) и друге несреће како би се смањиле материјалне штете. Редовно одржавање постојећих и изградња нових инфраструктурних објеката за заштиту од елементарних непогода и других несрећа представља основни предуслов за успостављање адекватних мјера заштите, а пројекат „Санација и реконструкција препумпне станице "Град" у Новом Граду“, који је у току, ће значајно допринијети смањењу материјалне штете настале због посљедица климатских промјена и других несрећа.

Спријечена изградња Центра за збрињавање радиоактивног отпада на Трговској гори је индикатор који показује да до 2023. године није дошло до напредка, а циљ за 2026. годину је да се изградња спријечи. Република Хрватска је одложила изградњу Центра за збрињавање радиоактивног отпада на Трговској гори до 2028.године, међутим од исте није одустала, те су потребне хитне и конкретне мјере да би се овај циљ остварио, јер је спречавање изградње кључно за заштиту здравља и безбједности локалног становништва.

Проценат домаћинстава у општини који имају квалитетно регулисано водоснабдијевање питком водом порастао је са 40,22% у 2017. на 50,97% у 2023. години, што је раст од 26,73%. Циљ за 2026. годину је 55%, а проценат извршења је 92,67%. Ово указује на добар напредак у побољшању водоснабдевања, али и на потребу за додатним напорима да би се достигла циљна вриједност и обезбиједило квалитетно водоснабдијевање за још већи број домаћинстава.

Удио домаћинстава обухваћено организованим одвозом отпада порастао је са 49,48% у 2017. на 59,25% у 2023. години, што је раст од 19,75%. Циљ за 2026. годину је 70%, а проценат извршења је 84,64%. Ово указује на значајан напредак у обезбијеђивању организованог одвоза отпада.

Графикон 4: Преглед напретка у остварењу индикатора Стратешког циља 3 (%)

Извори података: Републички завод за статистику, билтен „Градови и општине 2023.г.“, Извјештај КП „Комус“ ад Нови Град, Извјештај КП „Водовод и канализација“ ад Нови Град, Информација о раду Комисије за евиденцију и процјену штете на објектима настале услед елементарних непогода – земљотреса на подручју општине Нови Град, Информација о раду Комисије за процјену штете настале услед елементарне непогоде – поплаве на подручју општине Нови Град, Извјештај о раду Комисије за процјену штете настале услед елементарне непогоде-поплаве на подручју општине Нови Град, Извјештај о раду Комисије за процјену штете настале услед елементарне непогоде-поплаве на подручју општине Нови Град

Приоритет 3.1: Унаприједити систем заштите и спасавања од природних катастрофа и других несрећа

Табела бр.12: Списак индикатора Приоритета 3.1. и њихов статус извршења

Индикатор	Полазна вриједност (2017)	Полазна вриједност 2021	Вриједност 2023	Циљна вриједност (2026)	Процент извршења 2023/2026
Реализована буџетска средства за набавку постројења и опреме за ТВСЈ и ЦЗ годишње (КМ)	1.251,00	33.982,00	41.000,00	100.000,00	41%
Број пријављених инцидената уједа паса-годишње	14	17	15	0	0%
Број израђених планских докумената за смањење ризика	0	0	0	3	0%
Број интервенција ТВСЈ, годишње	98	100	150	50	33,33%

Извори података: Републички завод за статистику, билтен „Градови и општине 2023.г.“, Одјељење за привреду и пољопривреду

Подаци показују да су реализована буџетска средства за набавку опреме значајно повећана, али су потребна додатна улагања како би се постигао циљ за 2026. годину. Број пријављених инцидената уједа паса је благо смањен, али су потребни већи напори да би се ови инциденти потпуно елиминисали. Број израђених планских докумената за смањење ризика није се промијенио, што указује на потребу за хитним мјерама у овој области. Пораст броја интервенција ТВСЈ указује на потребу за бољим управљањем и превентивним мјерама како би се смањио број интервенција у будућности.

Приоритет 3.2: Ефикасно управљање отпадом и енергијом

Табела бр.13: Списак индикатора Приоритета 3.2. и њихов статус извршења

Индикатор	Полазна вриједност (2017)	Полазна вриједност 2021	Вриједност 2023	Циљна вриједност (2026)	Процент извршења 2023/2026
Израђен план управљања отпадом на одручју општине	Не	Не	Не	Да	0%
Удио домаћинстава обухваћено организованим одвозом отпада, %	49,48	53,7	59,25	70	84,64%
Количина комуналног отпада који се организовано прикупља и збрињава (годишње)	4.155 t	4.751 t	4.746 t	5.885 t	80,64%
Годишња издвајања из буџета за јавну расвјету (КМ)	152.419,00	187.422,00	298.143,84	59.000,00 (Процена на основу Студије изводљивости за инсталацију нових ЕЕ система јавне расвјете, сценарио 1)	29,77%
Број спроведених информативних и промотивних кампања о енергетској ефикасности и обновљивим изворима енергије на подручју општине	0	0	1	1	100%

Извори података: Акциони план одрживог управљања енергијом и прилагођавања климатским промјенама (SECAP) Општине Нови Град за период до 2030. године, Извјештај КП „Комус“ ад Нови Град, Извјештај КП „Водовод и канализација“ ад Нови Град, извјештаји о реализацији Буџета општине Нови Град

Израда плана управљања отпадом на подручју општине није остварена до 2023. године, са тренутним процентом извршења од 0%. Овај недостатак указује на значајан проблем у планирању и потребу за хитним акцијама како би се успоставио ефикасан систем управљања отпадом.

Удио домаћинстава обухваћених организованим одвозом отпада порастао је са 53,7% у 2021. на 59,25% у 2023. години, што представља раст од 10,34%. Циљна вриједност за 2026. годину је 70%, са тренутним процентом извршења индикатора од 84,64%. Овај позитиван тренд указује на унапређење услуга одвоза отпада, али су потребни додатни напори како би се постигла циљна вриједност.

Количина комуналног отпада који се организовано прикупља и збрињава остала је скоро непромијењена, са 4.751 тона у 2021. на 4.746 тона у 2023. години, што представља незнатан пад од 0,11%. Циљна вриједност за 2026. годину је 5.885 тона, са тренутним процентом извршења индикатора од 80,64%. Ово указује на стагнацију у прикупљању отпада и потребу за побољшањем ефикасности и обухвата прикупљања.

Годишња издвајања из буџета за јавну расвјету порасла су са 187.422,00 КМ у 2021. на 298.143,84 КМ у 2023. години, што представља раст од 59,06%. Циљна вриједност за 2026. годину је 59.000,00 КМ, са тренутним процентом извршења од 29,77%. Овај значајан пораст издвајања указује на повећане трошкове и потребу за хитним мјерама реконструкције комплетне јавне расвјете како би иста била што енергетски ефикаснија. Због тога што пројекти енергетске ефикасности захтјевају и значајна финансијска средства, у наредном периоду се предлаже разматрање финансирања пројекта енергетске ефикасности по ESCO (Energy Service Company) моделу, који не захтијева додатне општинске финансијске ресурсе или кредитна задужења, већ се инвестиција отплаћује из уштеда. Према овом моделу, Општина путем јавне набавке, а на основу Студије изводљивости или енергетског аудита, бира ESCO компанију са којом потписује уговор на одређено вријеме, и у којем ESCO компанија гарантује нижи ниво трошкова у односу на досадашње трошкове и на тај начин преузима финансијски ризик за ову инвестицију. ESCO компанија улаже властита средства, а своју услугу наплаћује кроз остварене уштеде. Корисник (Општина) захваљујући оствареним уштедама, исплаћује ESCO компанији уложена средства за услуге. Након отплате услуге, Општина задржава проведена рјешења и наставља остваривати уштеде. По ESCO моделу могу се финансирати пројекти јавне расвјете, пројекти реконструкције јавних зграда кроз побољшање изолације, замјену прозора и врата и модернизацију система гријања и хлађења, инсталација соларних панела на јавним зградама, и др. Изабрана ESCO компанија врши комплетну реализацију пројекта: пројектовање, управљање радовима и опремом, пуштање у рад и одржавање, праћење и верификација уштеда и др.

Претходне године, у оквиру пројекта „Декарбонизација у стамбеном сектору Босне и Херцеговине“, који финансира Шведска, одржана је инфо-сесија чији је циљ био подизање свијести грађана о значају енергетске ефикасности, смањењу емисије штетних гасова, као и о цијелом низу позитивних ефеката на друштво које са собом доноси иницијативе и инвестиције уложене у одрживи развој. Промоција енергетске ефикасности код грађана је кључна за смањење трошкова енергије, побољшање животне средине и подршку одрживом развоју. Да би се постигли ови циљеви, неопходно је спровести свеобухватне активности као што су образовне кампање, финансијски подстицаји, модернизација јавних система, укључивање заједнице и подстицање усвајања нових технологија. Информисање грађана о предностима енергетске ефикасности, пружање финансијских и техничких подршки, као и успостављање система мониторинга, могу значајно допринијети већој свијести и примјени мјера енергетске ефикасности у свакодневном животу.

Приоритет 3.3: Побољшати јавни систем водоснабдијевања, систем сакупљања, одвођења и третмана комуналних отпадних вода и квалитета вода

Табела бр.14: Списак индикатора Приоритета 3.3. и њихов статус извршења

Индикатор	Полазна вриједност (2017)	Полазна вриједност 2021	Вриједност 2023	Циљна вриједност (2026)	Проценат извршења 2023/2026
% губици воде	40	35	33	30	90,90
Укупан број прикључака на јавну водоводну мрежу	5.374	6.148	6.418	7.000	91,68
% домаћинстава у општини која су прикључена на канализациону мрежу	28,4	28,4	28,4	34	83,52

Извори података: КП „Водовод и канализација“ Нови Град

Проценат губитака воде се смањио са 40% у 2017. години на 33% у 2023. години, што представља смањење од 17,5%. Овај резултат показује значајан напредак у управљању водоводним системом, постигавши 90,90% од циља до 2026. године. Ово указује на успјешне

мјере у смањењу губитака воде, али и на потребу за наставком напора ради постизања потпуног циља.

Број прикључака на јавну водоводну мрежу повећан је са 5.374 у 2017. години на 6.418 у 2023. години, што представља раст од 19,4%. Ова вриједност представља 91,68% циљне вриједности од 7.000 прикључака до 2026. године. Ови подаци указују на значајан напредак у проширењу водоводне инфраструктуре, са потребом да се убрза процес како би се достигла циљна вриједност у наредним годинама.

Процент домаћинстава прикључених на канализациону мрежу остао је на 28,4% од 2017. до 2023. године, док је циљ за 2026. годину да се овај удио повећа на 34%. Тиме је достигнуто 83,52% од циља. Овај резултат указује на потребу за интензивирањем активности и инвестицијама у изградњу и проширење канализационе мреже ради постизања циља у наредним годинама. С обзиром да су пројекти реконструкције/изградње канализационе мреже веома комплексни и да захтијевају значајна финансијска средства, неопходно је фокусирање на приоритетне зоне и фазна реализација.

Укупно, резултати показују добар напредак у смањењу губитака воде и проширењу водоводне мреже, док је потребно више напора у области проширења канализационе мреже да би се постигли дугорочни циљеви.

Приоритет 3.4: Ефикасно управљање простором, јавном имовином и животном средином

Табела бр.15: Списак индикатора Приоритета 3.4. и њихов статус извршења

Индикатор	Полазна вриједност (2017)	Полазна вриједност 2021	Вриједност 2023	Циљна вриједност (2026)	Процент извршења 2023/2026
Проценат случајева нелегалне градње	50	45	40	0	0%
Проценат објеката који се користе без употребне дозволе	52	48	43	0	0%
Израђена стратегија управљања јавном имовином	Не	Не	Да	Да	100%
Број општинских ажурних просторно-планских докумената	7	1	2	3	66,66%

Извори података: Информација о стању бесправне градње на територији општине Нови Град

Проценат случајева нелегалне градње смањен је са 50% у 2017. на 40% у 2023. години, али нису постигнута значајна побољшања у односу на циљ, што указује на потребу за додатним мјерама и ефикаснијим контролама. Проценат објеката који се користе без употребне дозволе такође је смањен, са 52% у 2017. на 43% у 2023. години, што указује на потребу за јачом регулацијом и контролом како би се осигурало да сви објекти имају потребне дозволе. Препорука је да се у наредном периоду интензивирају инспекцијске активности, те да се ради на јачању свијести јавности о важности добијања свих потребних дозвола.

Стратегија управљања јавном имовином је израђена у 2023. години, што представља остварење циљне вриједности за 2026. годину са процентом извршења од 100%. Ово указује на значајан напредак у управљању јавном имовином и постављање основа за боље коришћење и управљање јавним ресурсима.

Број ажурних просторно-планских докумената порастао је са 1 у 2021. на 2 у 2023. години, а циљна вриједност за 2026. годину је 3, са тренутним процентом извршења од 66,66%. Овај напредак указује на побољшање у просторно-планском планирању, али су потребни додатни напори како би се достигла циљна вриједност. Просторни план Општине Нови Град за период од 2009-2039. године је усвојен 29.11.2018. године. Већина просторних докумената општине Нови Град је истекла, те им је потребна ревизија, а такође је потребна и израда нових регулационих планова за 3 насеља, те израда Просторног плана посебне намене за Парк природе „Уна“.

3. Преглед напретка у реализацији мјера, у складу са постављеним индикаторима

РЕДНИ БРОЈ И НАЗИВ МЈЕРЕ	Извори и износи планираних финансијских средстава у КМ			
	Индикатори мјере	Полазне вриједности (2021)	Вриједност 2023	Циљне вриједности (2026)
Мјера 1.1.1. Унапређење предузетничке инфраструктуре	Проценат инфраструктурне опремљености Индустрijske зоне „Пољавнице“	50%	50%	70%
	Површина индустрijske зоне „Пољавнице“ обухваћене регулационим планом (ha)	17	17	75
	Број активних предузећа у ИЗ „Пољавнице“	20	19	35
	Број запослених у предузећима лоцираним у индустрijske зони „Пољавнице“	400	458	700
Мјера 1.1.2. Подршка оснивању и развоју привредних друштава и предузетничких радњи	Реализовани општински подстицаји за развој сектора МСП и samozapoшљавање годишње, (4-годишњи просјек) (КМ)	50.423,00 (2018-2021)	48.850 (2020-2023)	160.000,00 (2022-2026)
	Број предузећа која користе систем подстицаја из Буџета општине (4-годишњи просјек)	10	14	25
	Број подржаних жена предузетница/ власница/ директорица (4-годишњи просјек)	4	4	10
	Број отворених предузетничких радњи током године	62	54	75
	Број незапослених лица која су покренула бизнис (4-годишњи просјек)	4	5	10
Мјера 1.1.3. Промоција инвестиционих потенцијала општине	Број привредних субјеката посјећених у оквиру програма постинвестиционе подршке у току године (4-годишњи просјек)	5	4	10
	Број промотивних догађаја на којима су квалитетно представљени потенцијали општине	2	3	5
	Број пројеката реализованих у сарадњи са дијаспором годишње	1	1	2
	Број организованих пословних сусрета дијаспоре годишње	0	1	1
	Број подржаних представника дијаспоре потенцијалних улагача	0	0	3
	Број страних инвеститора на подручју општине	16	16	20
	Број регистрованих објеката/лежаја за пружање услуге смјештаја у кућама за одмор, апартманима и собама за изнајмљивање	19 објеката/ 107 лежаја	31 објекта/ 183 лежаја	50 објеката/ 280 лежаја
Мјера 1.2.1. Унапређење туристичке понуде креирањем привлачних туристичких производа заснованих на природи, спортско- рекреативним садржајима, култури и наслеђу	Број објеката/лежаја за пружање услуге смјештаја у хотелима, мотелима и хостелима	2 објекта/ 55 лежаја	2 објекта/ 66 лежаја	3 објекта/ 110 лежаја
	Број ауто/рафтинг кампова на подручју општине	0	0	1
	Израђена пројектно-техничка документација за развој нових туристичких микролокација на подручју општине годишње	Не	Не	Да
	Број реализованих инфраструктурних пројеката изградње /уређења туристичких микролокација на подручју општине у туризму (годишње)	0	0	2
	Покривеност туристичком сигнализацијом	60%	70%	100%
	Број центара за интерпретацију и продају локалних пољопривредних производа и традиционалних рукотворина -Кућа Поткозарја и Подгрмеча	0	1	1
	Израђена Стратегија развоја туризма са маркетинг стратегијом и интерпретацијским планом	Не	Не	Да
Мјера 1.2.2. Унапређење дестинацијског маркетинга и менаџмента	Број новосертификованх туристичких водича, скипера, спасилаца, планинара, рибочувара, ловочувара и сл.	0	0	25

	Број израђених урбанистичко-планских докумената за подручја од значаја за развој туризма	0	0	2 (Уна, Љешљани)
	Осмишљен модел подстицаја за пружаоце услуга у туризму	Не	Да	Да
	Реализовани подстицаји у туризму (КМ)	0	0	50.000,00
	Заштита производа са географским поријеклом- Крајишки сир	Не	Не	Да
Мјера 1.3.1. Повећање обима и продуктивности пољопривредне производње	Годишња производња млијека /број фарми, годишње (петогоишњи просјек)	3.745.380 литара/56 фарми (2017-2021)	4.601.091 л/106 фарми (2023)	4.500.000 литара/67 фарми (2022-2026)
	Површина на којој је заступљена ратарска производња (ha)	9.300	2.573,44	12.000
	Површина на којој је заступљена повртларска производња (ha)	1.500	1.500	2.000
	Површина на којој је заступљена воћарска производња (ha)	38	45	45
	Број кошница на подручју општине/годишња количина произведеног меда	3.836/40	4100/52	4.600/50
	Површина под пластеницима (ha)	1,2	1,291	1,5
	Годишња производња краставаца корнишона (t)	500	159	600
	Број органских произвођача	1	1	2
	Број израђених система за наводњавање	0	0	2
Мјера 1.3.2. Повећање конкурентности и развој ланаца вриједности у пољопривредно-прехранбеном сектору	Износ реализованих општинских подстицаја за биљну производњу, годишње, (КМ)	77.694,00	62.269,88	150.000,00
	Износ реализованих општинских подстицаја за сточарску производњу –годишње (КМ)	80.710,00	87.631,12	150.000,00
	Број спроведених едукација за пољ.произвођаче на годишњем нивоу	5	5	10
	Број подржаних пољ.сајмова/изложби (на подручју општине)	1	1	2
	Број брендираних и производа са геогр. поријеклом до 2026	0	0	1
	Број активних пољопривредних задруга	4	4	11
Мјера 2.1.1. Изградња и реконструкција саобраћајне инфраструктуре	Укупно реализована средства у изградњу и реконструкцију путева,улица и мостова годишње (КМ/4-годишњи просјек)	1.387.268,00	2.981.828,44	1.500.000,00
	Укупна дужина свих путева на подручју Општине (km)	536,62	596,7	570
	Реконструисан мост преко ријеке Уне	Не	Не	Да
Мјера 2.1.2. Јачање капацитета локалне управе и мјесних заједница	Број пројеката /иницијатива имплементираних од стране савјета МЗ	0	0	5
	Број нових услуга електронске управе	0	0	3
	Број уведених софтверских рјешења у рад општинске управе	3	3	6
	Износ утрошених средстава у набавку рачунарске опреме за потребе општинске управе и мјесних заједница, годишње (4-годишњи просјек), (КМ)	5.202,49	0	20.000,00
	Редизајн званичних општинских web страница и увођење нових функционалности–корисници у средишту, нагласак на услугама	Не	Да	Да
	Утврђена нова визија МЗ-а и прилагођен регулаторни оквир у сврху оснаживања МЗ-а и реализације нове визије (Пројекат „Јачање улоге мјесних заједница у БиХ“)	Не	Да	Да
Изградња и реконструкција образовне инфраструктуре	Број дјеце која нису примљена у дјечији вртић због попуњености капацитета	34	11	0
	Број обновљених /адаптираних школских и предшколских објеката	0	2	10
	Број опремљених радионица/кабинета за практичну наставу	0	2	10

Мјера 2.2.2.2 Усклађивање образовних програма са захтјевима тржишта рада (успостава и развој институционалне сарадње између привредника, образовних институција и општине)	Број ученика и студената који се стипендирају из буџета Општине годишње	120 (56+64)	188 (99+(93-5))	150 (71+79)
	Број уведених нових занимања са пратећим програмима према потребама МСП у посљедњих 5 година	9	3	13
	Број послодаваца код којих се изводи практична настава	0	6	5
	Проценат ученика који реализују практичну наставу код послодаваца (%)	0	2,4	20
	Број образовних програма за одрасле	5	6	10
	Израђен локални план запошљавања	Не	Не	Да
Мјера 2.2.3. Развој примарне здравствене заштите	Број пружених услуга (прегледа) у ЈЗУ Дом здравља	141.661	123.337	148.744
	Број одржаних едукативних радионица за становништво о значају превенције здравља	4	25	14
	Број набављених медицинских апарата	2	3	7
	Број здравствених радника са високом стручном спремом у ДЗ Нови Град (општа медицина, специјалисти, стоматолози, стручни сарадници медицинске струке)	18	21	22
	Објекат ЈЗУ Дом здравља адаптиран у складу са стандардом ЕЕ	Не	Не	Да
Мјера 2.2.4 Подршка рањивим категоријама становништва	Израђена стратегија социјалног становања општине Нови Град	Не	Не	Да
	Израђен Акциони план јачања система социјалне заштите и инклузије на подручју општине Нови Град	Не	Не	Да
	Израђен Gender акциони план за равноправност полова на подручју општине Нови Град 2023-2026	Не	Да	Да
	Број изграђених зграда социјалног становања	0	0	1
	Износ средстава дозначених из Буџета општине удружењима од инетерса годишње (КМ)	242.620,50	311.421,00	300.000,00
	Број волонтера ангажованих на пружању помоћи друштвено рањивим групама	0	10	30
	Формално-правна регистрација Дневног центра за дјецу у ризику	Не	Не	Да
	Број запослених стручних радика у Дневном центру за дјецу у ризику	0	0	3
	Број проширених права у социјалној заштити на подручју општине	2	3	6
Мјера 2.3.1. Развој културе и спорта на подручју општине	Број обновљених спортских терена и спортских објеката	0	0	5
	Објекат биоскопа реконструисан	Не	Не	Да
	Површина функционалног простора Библиотеке (м²)	142	142	300 (магацински простор и депо за одлагање књига)
	Број библиотечких јединица у Библиотеци	26.833	29.398	30.000
	Расходи за културно спортске и друге манифестације из буџета општине годишње 4-годишњи просјек (КМ)	55.511,00	114.368,00	70.000,00
	Стипендије за талентоване младе спортисте из буџета општине годишње (КМ)	4.000,00	0	10.000,00
	Грантови спортским организацијама и клубовима из буџета општине годишње -4-годишњи просјек (КМ)	239.719,00	298.100,00	270.000,00
	Број спортских клубова финансираних из буџета општине	14	16	17
	Период важења Програма развоја спорта	2019-2023	2019-2023	2024-2028
	Прибављена грађевинска и употребна дозвола за објекат Спортске дворане,	Не	Не	Да
	Реконструисан кров на објекту спортске дворане	Не	Не	Да
	Санитан паркет у објекту спортске дворане	Не	Не	Да

	Израђена пројектна документација за реконструкцију гријања у објекту спортске дворане	Не	Не	Да
Мјера 2.3.2. Подршка програмима за унапријеђење положаја дјецe и младих	Износ реализованих средстава из Буџета општине годишње за финансирање пројеката омладинских организација- (КМ)	6.325,00	0	15.000,00
	Период важења Омладинске политике	2019-2023	2019-2023	2024-2028
	Грант за реализацију локалне волонтерске политике из буџета општине годишње 4-годишњи просјек (КМ)	2.162,50	0	5.000,00
	Број реализованих пројеката Омладинске банке годишње	26	23	30
	Број реализованих пројеката невладиних и омладинских организација годишње	3	0	6
	Број покренутих микробизниса младих	0	0	2
Мјера 2.3.3. Подршка за рад и дјеловање локалних организација цивилног друштва	Износ реализованих средстава из Буџета општине за финансирање пројеката невладиних организација годишње (КМ)	7.750,00	0	15.000,00
	Број имплементираних пројеката формалних и неформалних група грађана и ОЦД-а	36	36	50
	Дигитална демократија- постављена паметна клупа с циљем формирања јединствене online мреже између невладиних организација и других циљаних група (Пројекат „ЛИНК за сарадњу“)	Не	Да	Да
Мјера 2.4.1. Провођење мјера популационе политике	Формиран Фонд за подршку рјешавању стамбеног питања младих породица (КМ)	0	0	100.00,00
	Израђен Програм подршке рјешавању стамбеног питања младих породица	Не	Не	Да
	Број корисника Фонда	0	0	20
	Формиран Одбор за популациону политику као стручно савјетодавно тијело Скупштине општине Нови Град	Не	Не	Да
	Средства из Буџета општине усмјерена на мјере пронаталитетне политике (КМ)	94.989	186.084	208.000
Мјера 3.1.1. Редовно одржавање постојећих и изградња нових инфраструктурних објеката за заштиту од елементарних непогода и других несрећа	Број изграђених/ реконструисаних препумпних станица	0	1	4
	Број регулисаних корита површинских водотокова	3	3	4
	Број громобрана са уграђеним радиоактивним изотопом на подручју општине	4	0	0
	Број санираних клизишта на подручју општине	0	1	2
	Израђена студија за пречишћивач отпадних вода у ИЗ „Пољавнице“	Не	Не	Да
Мјера 3.1.2. Јачање локалних капацитета заштите и спасавања	Број набављених специјализованих возила заштите и спасавања	0	0	1
	Број новонабављених комплета личне опреме у складу са ватрогасним стандардима	0	10	10
	Број новонабављених комплета личне опреме за потребе ЦЗ	0	100	100
	Број обучених припадника ЦЗ и ТВСЈ		100	100
Мјера 3.1.3. Успостављање ефикасног и хуманог система за управљање популацијом паса луталица који ће осигурати сигурност и задовољство грађана	Израђен План збрињавања паса луталица на подручју општине Нови Град	Не	Не	Да
	Проценат збринутих у односу на укупан број невластничких паса на подручју општине (процјена)	50%	50%	80%
	Број збринутих паса луталица смјештањем у склоништа и удомљавањем (годишње)	57	52	100
	Реализована буџетска средства за збрињавање животиња годишње (КМ)	3.168,00	5.081,55	>6.000,00
	Број кампања о значају стерилизације паса	0	0	2
Мјера 3.1.4. Унапређење експертске и правне борбе против изградње Центра за	Склопљен међуопштински споразум на нивоу слива ријеке Уне, по питању заштите животне средине борбе против изградње центра за збрињавање РАО на Трговској гори	Не	Да	Да
	Израђена студија у вези психосоцијалних и економских аспеката изградње за збрињавање РАО на Трговској гори	Не	Не	Да

збрињавање РАО на Трговској гори	Израђена студија у вези безбједоносних аспеката изградње за збрињавање РАО на Трговској гори	Не	Да	Да
	Број објава у медијима у вези борбе против изградње Центра за збрињавање РАО на Трговској гори (видео материјал, интервјуи, репортаже, чланци сл.)	0	405	50
Мјера 3.2.1. Унапређење капацитета за збрињавање чврстог отпада и рециклажу	% домаћинства у руралним насељима обухваћен системом организованог прикупљања отпада	16	15	>40
	Дефинисана локација за формирање трансфер станице, за одвожење отпада на планирану Регионалну депонију у Приједору	Не	Не	Да
	Количина селективно прикупљеног и продатог отпада, т/годишње	100	88	1000
	Израђен План управљања отпадом општине	Не	Не	Да
Мјера 3.2.2. Подршка кориштењу обновљивих извора енергије и енергетске ефикасности	Број ЛЕД лампи у односу на укупан број лампи у систему јавне расвјете	287/2144	456/2.144	870/2144
	Израђена студија предизводљивости за развој система даљинског гријања у Новом Граду	Не	Не	Да
	Број постављених соларних клупа и стабала	0	1	5 (3+2)
	У Правилник о јавним набавкама општине уврштен критеријум „зелене јавне набавке“ као инструмент заштите животне средине	Не	Да	Да
	Израђена пројектна документација за реконструкцију и енергетску обнову зграде Општине	Не	Не	Да
Мјера 3.3.1 Развој система водоснабдијевања	Број израђених нових пројеката водоснабдијевања	0	3	10
	Број реализованих пројеката водоснабдијевања	0	4	10
	% домаћинства у општини који имају квалитетно регулисано водоснабдијевање питком водом	48,78	51	60
Мјера 3.3.2. Развој система збрињавања и пречишћавања отпадних вода	km новоизграђене канализационе мреже	0	0	15
	km реконструисане канализационе мреже	0	0	20
	Број домаћинства прикључених на канализациону мрежу	2.500	2.536	3.000
	Израђен пројекат анализе исплативости и могућности раздвајања површинских и отпадних вода са аспекта изградње пречишћивача	Не	Не	Да
	Број израђених нових пројеката за изградњу/реконструкцију канализационе мреже	0	0	10
	Израђена анализа постојећег стања септичких и осочних јама	Не	Не	Да
	Израђена анализа система одводње отпадних вода на подручју општине и план мјера за приоритетне локације	Не	Не	Да
Мјера 3.4.1. Ажурирање и израда просторно-планске документације и спречавање нелегалне градње	Ажурирани и усвојени регулациони планови за подручје ИЗ Пољавнице, подручја "Бања Љешљани"	Не	Не	Да
	Израђен и усвојен просторни план посебне намјене –Парк природе „Уна“	Не	Не	Да
	Број спроведених кампања против нелегалне градње	0	0	1
Мјера 3.4.2. Успостава система за стратешко управљање јавном имовином	Израђен План управљања имовином Општине Нови Град	Не	Да	Да
	Број донесених/ ажурираних аката у вези успостава система за стратешко управљање јавном имовином	0	3	10
	Израђена стратегија развоја ГИС-а општине	Не	Не	Да
	Успостављене евиденције, базе података и регистри имовине са релевантним, потпуним и поузданим подацима и информацијама-Регистар имовине	Не	Не	Да
	Успостављен систем контроле, анализирања и извјештавања о управљању имовином	Не	Не	Да

	Примици Буџета општине за нефинансијску имовину–КМ	87.885,00	266.564,00	105.000,00
Мјера 3.4.3. Промоција и заштита природних добара и одрживо кориштење ресурса	Израђен ЛЕАП општине	Не	Не	Да
	Израђена студија инвентаризације (пописа) биолошке разноврсности (фауне, флоре и станишта) у сливу Уне	Не	Не	Да
	Број публикација, брошура и инфо табли о природним добрима	0	2	10
	Број истраживања који штите, промовишу и чине доступном природна добра	0	0	2
	Број реализованих пројеката изградње/обнове зелене инфраструктуре	0	0	5
	Број нових парковских стабала и алејног дрвећа, ком	0	0	300

4. Преглед планираних и остварених финансијских средстава

Стратешки циљ/ Приоритет/Мјера	Планирано 2023 (КМ)			Реализовано 2023 (М)			% Реализације
	Буџет	Екстерни извори	Укупно	Буџет	Екстерни извори	Укупно	
Стратешки циљ 1 КОНКУРЕНТНА ЛОКАЛНА ЕКОНОМИЈА КРОЗ ИНТЕНЗИВИРАЊЕ ПРОИЗВОДЊЕ И ПОВЕЋАЊЕ ЗАПОСЛЕНОСТИ	456.811	1.708.323	2.165.134	266.308	3.679.272	3.945.580	182,23%
1.1. Приоритет: Побољшати капацитете и конкурентност малих и средњих предузећа, уз сталан раст запослености	109.281	0	109.281	59.419	0	59.419	54.37%
1.1.1. Мјера: Подршка оснивању и развоју привредних друштава и предузетничких радњи	100.000	0	100.000	48.850	00,00	48.850	48,85%
1.1.2. Мјера: Промоција инвестиционих потенцијала општине	9.281	0	9.281	10.569	0	10.569	113,88%
1.2. Приоритет: Позиционирати општину Нови Град као дестинацију за одмор и рекреацију на отвореном развојем интегрисане и препознатљиве туристичке понуде	31.680	708.323	740.003	28.888	698.323	727.211	98,27%
1.2.1 Мјера: Унапређење туристичке понуде креирањем привлачних туристичких производа заснованих на природи, спортско-рекреативним садржајима, култури и наслеђу	4.680	708.323	7013.003	4.680	698.323	703.003	98,60%

1.2.1.1. Стратешки пројекат: Изградња пјешачке и бицикличичке стазе на дијелу магистралног пута М-14	4.680	708.323	7013.003	4.680	698.323	703.003	98,60%
1.2.2 Мјера: Унапређење дестинацијског маркетинга и менаџмента	27.000	0	27.000	24.208	0	24.208	89,66%
1.3. Приоритет: Унаприједити производњу уз постизање већег степена интензивности и продуктивности у пољопривредној производњи	315.850	1.000.000	1.315.850	178.001	2.980.949	3.158.950	240,70%
1.3.1. Мјера: Повећање обима и продуктивности пољопривредне производње	102.000	1.000.000	1.102.000	27.000	2.980.949	3.007.949	272,95%
1.3.1.1. Стратешки пројекат: Изградња система наводњавања	75.000	0	75.000	0	0	0	0%
1.3.2. Мјера: Повећање конкурентности и развој ланаца вриједности у пољопривредно-прехранбеном сектору	213.850	0	213.850	151.001	0	151.001	70,61%
Стратешки циљ 2 ПОБОЉШАН КВАЛИТЕТ ЖИВОТА СВИХ ГРАЂАНА И СТВАРАЊЕ ДРУШТВА ЈЕДНАКИХ МОГУЋНОСТИ	4.138.886	2.173.700	6.312.586	3.313.158	1.369.610,4	4.682.768,4	74,18%
2.1. Приоритет: Унаприједити јавну инфраструктуру, те квалитет и ефикасност јавних услуга у руралним и урбаним подручјима општине	2.463.514	1.000.000	3.463.514	1.773.953	881.619	2.655.572	76,67%
2.1.1. Мјера: Изградња и реконструкција саобраћајне инфраструктуре	2.347.213	1.000.000	3.347.213	1.698.683	881.619	2.580.302	77,09%
2.1.1.1. Стратешки пројекат: Изградња и реконструкција саобраћајне инфраструктуре	2.347.213	1.000.000	3.347.213	1.698.683	881.619	2.580.302	77,09%
2.1.2. Мјера: Јачање капацитета локалне управе и мјесних заједница	116.301	0	116.301	75.270	0	75.270	64,72%
2.1.2.1. Стратешки пројекат: "Е-управа" и дигитализација јавне управе	91.112	0	91.112	75.270	0	75.270	82,61%
2.2. Приоритет: Побољшати квалитет и доступност услуга у области образовања, здравствене и социјалне заштите	981.372	1.127.000	2.108.372	848.880	456.693,5	1.305.573,5	61,92%
2.2.1. Мјера: Изградња и реконструкција образовне инфраструктуре	245.000	342.000	587.000	181.570	342.000	523.570	89,19%
2.2.1.1. Стратешки пројекат: Промјена намјене пословног	245.000	202.000	447.000	181.570	202.000	383.570	85,80%

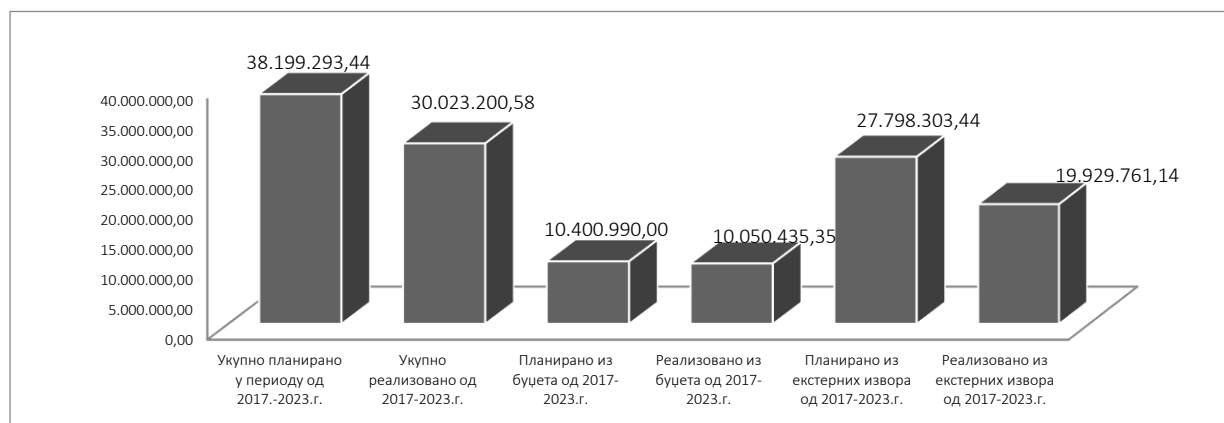
простора у предшколску установу дјечији вртић							
2.2.1.2. Стратешки пројекат: Замјена столарије на објекту ЈУ ОШ „Вук Караџић“ Нови Град	0	140.000	140.000	0	140.000	140.000	100%
2.2.2. Мјера: Усклађивање образовних програма са захтјевима тржишта рада	160.000	0	160.000	100.489	0	100.489	62,81%
2.2.3. Мјера: Развој примарне здравствене заштите	220.000	785.000	1.005.000	205.400	114.693,54	320.093,54	31,85%
2.2.4. Мјера: Подршка рањивим категоријама становништва	356.372	0	356.372	361.421	0	361.421	101,42%
2.3. Приоритет: Развој културе и спорта, те стварање стимулативног амбијента за развој цивилног сектора	446.450	46.700	493.150	436.139	31.297,82	467.436	94,79%
2.3.1. Мјера: Развој културе и спорта на подручју општине	412.000	12.500	424.500	412.468	0	412.468	97,17%
2.3.2. Мјера: Подршка програмима за унапријеђење положаја дјеце и младих	27.450	25.200	52.650	23.171	23.171	46.342	88,02%
2.3.3. Мјера: Подршка за рад и дјеловање локалних организација цивилног друштва	7.000	9.000	16.000	500	8.126,82	8.626,82	53,92%
2.4. Приоритет: Ублажити негативне демографске трендове и изградити подстицајно окружење за породицу и младе	247.550	0	247.550	254.186	0	254.186	102,68%
2.4.1. Мјера: Провођење мјера популационе политике	247.550	0	247.550	254.186	0	254.186	102,68%
Стратешки циљ 3 ОЧУВАНА ЖИВОТНА СРЕДИНА УЗ РАЦИОНАЛНО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА И УНАПРИЈЕЊЕНУ ЕНЕРГЕТСКУ ЕФИКАСНОСТ	918.099	1.816.250	2.734.349	303.070,2	692.394,7	995.464,9	36,41%
3.1. Приоритет Унаприједити систем заштите и спасавања од природних катастрофа и других несрећа	87.340	100.000	187.340	99.674	75.000	174.674	93,24%
3.1.1. Мјера: Редовно одржавање постојећих и изградња нових инфраструктурних објеката за заштиту од елементарних непогода и других несрећа	52.000	0	52.000	53.573	0	53.573	103,03%
3.1.2. Мјера: Јачање локалних капацитета заштите и спасавања	29.340	0	29.340	41.019	0	41.019	139,81%
3.1.3. Мјера: Успостављање ефикасног и хуманог система за управљање популацијом паса луталица	6.000	0	6.000	5.082	0	5.082	84,70%

3.1.4. Мјера: Унапређење експертске и правне борбе против изградње Центра за збрињавање РАО на Трговској гори	0	100.000	100.000	0	75.000	75.000	75%
3.1.4.1. Стратешки пројекат: Припрема квалитетне и добро подложене аргументације против локације Трговске горе	0	70.000	70.000	0	45.000	45.000	64,28%
3.2. Приоритет Ефикасно управљање отпадом и енергијом	31.500	450.000	481.500	70.905,16	449.929	520.834,16	108,17%
3.2.1. Мјера: Подршка кориштењу обновљивих извора енергије и енергетске ефикасности	31.500	450.000	481.500	70.905,16	449.929	520.834,16	108,17%
3.2.1.1. Стратешки пројекат: Изградња система расвјете у улици Кеј Војводе Степе и реконструкција јавне расвјете Центар	31.500	450.000	481.500	70.905,16	449.929	520.834,16	108,17%
3.3. Приоритет: Побољшати јавни систем водоснабдијевања, систем сакупљања, одвођења и третмана комуналних отпадних вода	739.259	1.256.250	1.995.509	83.491	167.465,73	250.956,73	12,58%
3.3.1. Мјера: Развој система водоснабдијевања	714.259	245.000	959.259	83.491	167.465,73	250.956,73	26,16%
3.3.1.1. Стратешки пројекат: Реконструкција и проширење водоводне мреже на територији општине Нови Град	714.259	245.000	959.259	83.491	167.465,73	250.956,73	26,16%
3.3.2. Мјера: Развој система збрињавања и пречишћавања отпадних вода	25.000	1.011.250	1.036.250	0	0	0	0%
3.3.2.1. Стратешки пројекат: Реконструкција и проширење канализационе мреже на територији општине Нови Град	0	1.011.250	1.011.250	0	0	0	0%
3.4. Приоритет Ефикасно управљање простором, јавном имовином и животном средином	60.000	10.000	70.000	0	49.000	49.000	70%
3.4.1. Мјера: Успостава система за стратешко управљање јавном имовином	10.000	10.000	20.000	0	0	0	0%
3.4.2. Мјера: Промоција и заштита природних добара и одрживо кориштење ресурса	50.000	0	50.000	0	49.000	49.000	98%
3.4.2.1. Стратешки пројекат: Развој и јачање Парка природе „Уна“	50.000	0	50.000	0	49.000	49.000	98%
УКУПНО:	5.513.796	5.698.273	11.212.069	3.882.536	5.741.277	9.623.813	85,83%

Табела бр.16: Преглед планираних и остварених финансијских средстава по секторима:

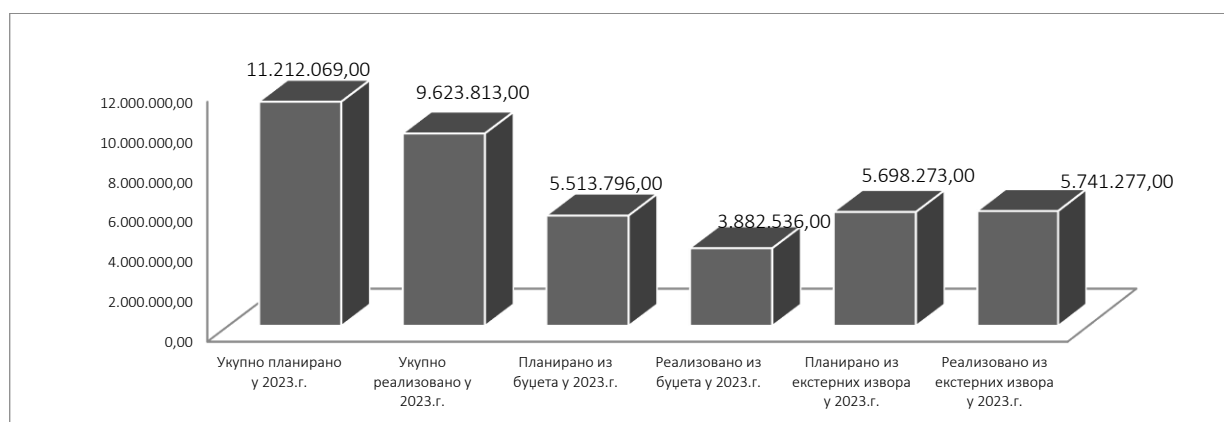
Сектор/ Стратешки циљ	Планирано у 2023.години (КМ)			Реализовано у 2023.години (КМ)			% извршења
	Буџет	Екстерни извори	Укупно планирано	Буџет	Екстерни извори	Укупно реализовано	
Економски сектор/ Стратешки циљ 1	456.811	1.708.323	2.165.134	266.308	3.679.272	3.945.580	182,23%
Друштвени сектор/ Стратешки циљ 2	4.138.886	2.173.700	6.312.586	3.313.158	1.369.610	4.682.768	74,18%
Сектор заштите животне средине/ Стратешки циљ 3	918.099	1.816.250	2.734.349	303.070,16	692.394,73	995.464,89	36,41%
УКУПНО	5.513.796	5.698.273	11.212.069	3.882.536	5.741.277	9.623.813	85,83%

Графикон 5: Планиране и реализоване финансијске вриједности, у периоду од 2017-2023.године:

Извор података: Табела реализације пројекта, Планови и извјештаји имплементације Стратегије 2017-2023

Графикон 6: Планиране и реализоване финансијске вриједности, у 2023.години (КМ):

Извор података: Табела реализације пројекта, Планови и извјештаји имплементације Стратегије 2017-2023

5. Закључци и препоруке

Укупно планирана средства за период од 2017-2023.г. износе 38.199.293,44 КМ. Од почетка реализације Стратегије до сада, укупно је реализовано 30.023.200,58 КМ, што чини 78,59% од укупно планираних средстава у периоду од 2017-2023.године.

У структури вриједности укупног броја планираних пројеката/мјера за период од 2017.-2023.године, 10.400.990,00 КМ (27,22%) је предвиђено из општинског буџета, док је 27.798.303,44 КМ (72,78%) предвиђено из екстерних извора финансирања.

Када је ријеч о структури реализованих средстава у периоду од 2017.-2023.године, вриједност од 10.050.435,35 КМ је реализована из општинског буџета (96,62% у односу на план) док је 19.929.761,14 КМ реализовано из екстерних извора (71,69 % у односу на план).

Акционим планом за спровођење Ревидиране стратегије развоја Општине Нови Град за период 2023. – 2025. године, у 2023.години планирана је реализација 25 мјера укупне вриједности од 11.212.069,00 КМ. У структури вриједности укупног броја планираних мјера за 2023.годину, 5.513.796,00 КМ (49,18%) је предвиђено из општинског буџета, док је 5.698.273,00 КМ (50,82%) предвиђено из екстерних извора финансирања.

Укупно реализована средства у 2023.години износе 9.623.813,25 КМ, што чини 85,83% од укупно планираних средстава у 2023.години. Када је ријеч о структури реализованих средстава у 2023.години, вриједност од 3.882.536,16 КМ је реализована из општинског буџета (70,41% у односу на план) док је 5.741.277,09 КМ реализовано из екстерних извора (100,75% у односу на план).

Посматрајући реализацију финансирања према секторима у 2023.години, уочавамо да је највећи степен реализације остварен код сектора економског развоја (Стратешки циљ 1) - 182,23%, док степен реализованих средстава у сектору друштвеног развоја (Стратешки циљ 2) износи 74,18% и у сектору заштите животне средине (Стратешки циљ 3) 36,41%.

Ако посматрамо проценат извршења индикатора стратешких циљева у 2023.годину у односу на циљне вриједности 2026.године, уочавамо да ниједан индикатор још увијек није у потпуности испуњен, док је код индикатора „Степен развијености општине на нивоу РС“ и „Спријечена изградња Центра за збрињавање радиоактивног отпада на Трговској гори“ степен извршености 0%. Просјечан проценат извршености индикатора стратешких циљева у 2023.години у односу на циљне вриједности 2026.године износи 62,46%, и то за Стратешки циљ 1- 84,61%, за Стратешки циљ 2- 55,61%, и за Стратешки циљ 3- 47,17%.

У домену запажања о оствареном квалитету системског управљања развојем битно је нагласити:

- Скупштина општине Нови Град је усвојила Ревидирану стратегију развоја општине Нови Град за период 2023. – 2026. године дана 27.03.2023.године доношењем Закључка број 02-022-34/23 (Службени гласник општине Нови Град, број 03/23), што је дало основ и подлогу за израду обавезних пратећих спроведбених докумената, прије свега Акционог плана за спровођење стратешког документа и Годишњег извјештаја о спровођењу стратешког документа,
- Ревидирана стратегија развоја општине Нови Град за период 2023. – 2026. године, као и сва спроведбена документа Општине су усклађена са Циљевима одрживог развоја (SDG). Усклађеност стратегијом дефинисаних циљева, приоритета и мјера са Оквиром циљева одрживог развоја у БиХ, упућује Општину на стално праћење имплементације Ревидиране стратегије, чија реализација доприноси наведеним циљевима,
- Акциони план за спровођење Ревидиране стратегије развоја општине Нови Град за период од 2023-2025.године (број: 01-052-203/23), у складу са чланом 26. тачка 5. Закона о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској, донио је Начелник општине дана 11.05.2023.године,
- Носилац израде Извјештаја о спровођењу Ревидиране стратегије интегрисаног развоја општине Нови Град за 2023.годину је Одсјек за управљање развојем, који у општини Нови

Град обавља функцију јединице за управљање развојем. Извјештај је припремљен у сарадњи са свим унутрашњим организационим јединицама општинске управе, а сви начелници одјељења и шефови одсјека у Општинској управи учествују у процесима управљања развојем општине (планирање, припрема, имплементација) и осигуравају сарадњу службе којом руководе,

- Подаци који су коришћени приликом израде Извјештаја о спровођењу Ревидиране стратегије интегрисаног развоја општине Нови Град за 2023.годину прикупљани су континуирано од релевантних организационих јединица Општинске управе, одговорних за реализацију и праћење имплементације пројеката/мјера, као и од релевантних екстерних партнера, односно јавних установа и предузећа која су дефинисана као носиоци имплементације одређених стратешких пројеката или активности, те су кориштени и подаци званичних извора (домаће статистичке институције, извјештаји и сл.) као и подаци са којима Одсјек за управљање развојем располаже и које је прикупио у непосредним контактима са надлежним институцијама,
- У погледу изградње механизма сарадње са приватним сектором, Општина Нови Град сарађује са битним актерима и његује јавно-приватни дијалог кроз различите активности, а првенствено кроз сарадњу са Привредним савјетом. Привредни савјет општине Нови Град постоји од 2013. године, а у 2023. години одржане су 3 сједнице Привредног савјета, на којима се разговарало о питањима од значаја за привреду.

У наредном периоду посебно је потребно обратити пажњу на:

- Благовремено покретање потребних активности за израду спроведбених докумената: Упутство за средњорочно планирање рада Општине Нови Град, Средњорочни план рада Начелника општине и Општинске управе Општине Нови Град, Годишњи план рада Начелника општине и Општинске управе Општине Нови Град, Годишњи извјештај о раду Начелника општине и Општинске управе Општине Нови Град, Акциони план за спровођење стратешких докумената и Годишњи извјештај о спровођењу стратешких докумената,
- Све планиране активности у Средњорочном и Годишњем плану рада, за које је предвиђено финансирање из Буџета, планирати Буџетом општине,
- Квалитетну и благовремену припрему пројектних приједлога за аплицирање на доступне екстерне изворе финансирања. За одређене пројекте који подразумијевају извођење инфраструктурних радова, неопходна је припрема одређене документације (елаборати, идејни пројекти, главни пројекти, програми, студије изводљивости). Стога је неопходан плански приступ односно неопходно је благовремено планирати средства у буџету за израду недостајуће пројектне документације,
- С обзиром да вријеме важења Ревидиране стратегије развоја општине Нови Град 2023-2026 истиче крајем 2026.године, неопходно је такође да се у току 2026.године предузму активности на изради стратегије развоја за наредни плански период. У периоду до 2026.године потребно је активности планирати у складу са тренутно важећом Ревидираном стратегијом развоја општине Нови Град од 2023-2026.године.

Обрађивач:

Одсјек за управљање развојем

НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ:

Мирослав Дрљача, дипл.инг.шум.